
TALOUSARVIO 2026 TALOUSSUUNNITELMA 2027 - 2028

KH 24.11.2025 § 241
Kvalt 8.12.2025 § 94

TOHMJÄRVEN KUNTA

Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi • www.tohmajarvi.fi

Tohmajärvi
tolokku ja toimelias

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ	1
1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	1
1.2. KUNNAN STRATEGIAN JA HYVINVOINTISUUNNITELMAN TAVOITTEET	4
1.3. KUNNAN TOIMIELINORGANISAATIO	6
1.4. TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA	6
1.5. TALOUSARVION SITOVUUS, TOIMINTAVALTUUDET JA TALouden TASAPAINOTTAMINEN	7
1.5.1. SITOVUUS	7
1.5.2. TOIMINTAVALTUUDET.....	7
1.5.3. TALouden TASAPAINOTTAMINEN	8
1.6. TALOUSARVION 2026 VALMISTELU	8
2. KUNTAKONSERNI JA SEN TAVOITTEET	10
2.1. KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS	10
2.2. TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2026	10
3. TULOSLASKELMAOSA	11
3.2. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT.....	13
3.3. POISTOT.....	13
4. RAHOITUSOSA	15
5. INVESTOINTIOSA	16
6. HENKILÖSTÖ	19
7. KÄYTTÖTALOUSOSA	20
7.1. KUNNANHALLITUS	22
7.1.1. KESKUSVAALILAUTAKUNTA	24
7.1.2. KUNNANVALTUUSTO	25
7.1.3. TARKASTUSLAUTAKUNTA	26
7.1.4. YLEISJOHTO	27
7.1.5. KEHITTÄMISPALVELUT	29
7.1.6. MAASEUTUPALVELUT	30
7.1.7. TYÖLLISYSPALVELUT	31
7.1.8. HALLINTOPALVELUT	32
7.1.9. HENKILÖSTÖPALVELUT	34
7.2. LOMITUS.....	36
7.3. SIVISTYSLAUTAKUNTA	39
7.3.1. HALLINTO	41
7.3.2. PERUSOPETUS.....	43
7.3.3. LUKIOKOULUTUS.....	44
7.3.4. KANSALAI SOPISTO	45
7.3.5. KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT.....	46
7.3.6. LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT	48
7.3.7. VARHAISKASVATUS	50
7.3.8. KESKI-KARJALAN MUSIIKKIOPISTO	51
7.4. YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	53
7.4.1. HALLINTO	54
7.4.2. TEKNINEN TOIMI.....	55
7.4.3. VESIHUOLTOLAITOS.....	57
7.4.4. TILA- JA VUOKRAUSPALVELUT	59
7.4.5. MAA- JA METSÄTALOUS	60
8. TOHMAJÄRVEN KUNNAN PÄÄSTÖVÄHENNYSSUUNNITELMA VUODELLE 2026	61

---

1. YLEISTÄ

1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Viime vuosien heikko talouskasvu, kustannusten nousu ja hyvinvointialueuudistus ovat kiristäneet kuntien taloudellista liikkumavaraa. Koronavuosien tilapäinen helpotus ei ole muuttanut pitkän aikavälin suuntaa.

Vuoden 2024 ja 2025 talousarvioissa toimintamenoja on karsittu merkittävästi ja vuoden 2026 talousarviesitys noudattaa valtuuston 2024 hyväksymän säästöpaketin päätöksiä. On todettava, että vuonna 2024 laaditut säästötoimenpiteet ovat purreet ja myös 2025 tilinpäätös tulee näillä näkymin olemaan odotettua positiivisempi. Myös ensi vuoden talousarviesitys on laadittu niin, että talous pidetään tasapainossa, mutta samalla mahdollistetaan edellytykset kunnan kehittämiseksi ja välttämättömille investoinneille. Talousarviokirja sisältyy merkittävän määrän toiminnallisia tavoitteita, joilla pyritään tarjoamaan mahdollisimman hyvät peruspalvelut kuntalaisille ja vahvistamaan Tohmajärven elinvoimaa.

Viime vuodet ovat olleet kunnan palvelutuotannon osalta muutosten aikaa. Tuleva vuosi on tässä poikkeus, eikä tuo mukanaan isompia muutoksia kunnan palveluntuotantoon. Tulevina vuosina palveluiden järjestäminen tulee luultavammin olemaan taas myllerryksessä. Suurimmat muutokset, jotka vaikuttavat kuntien toimintaan tulee mahdollisen hankintalain muutoksen myötä. Jatkossa kunta ei voisi lain muuttamisen myötä hankkia palveluita suoraan yhtiöitä, jossa sillä on alle 10 % omistusosuus. Tohmajärvellä tämä tarkoittaisi muutoksia tulevien vuosien osalta mm. ruoka- ja siivouspalveluiden, työterveyden sekä ICT-palveluiden tuottamisen osalta. Talouden osalta muutoksia nykytilanteeseen tuo myös mahdollinen valtionosuusuudistus, joka on viimeisimmän tiedon mukaan tulossa kuntiin lausuttavaksi tammikuussa 2026.

Viimeisin merkittävä muutos kuntien palveluiden tuotantoon tapahtui vuoden 2025 alusta, kun TE-palvelut siirtyivät valtiolta kuntien järjestämisvastuulle ja nykyään puhutaan työllisyyspalveluista. Tätä katsausta laadittaessa palvelut ovat olleet kuntien vastuulla hieman alle vuoden. Tohmajärvellä palvelut ovat olleet hyvin saatavilla ja työnhakijoille on pystytty tarjoamaan lähipalvelua kunnanvirastolla noin 15 vuoden tauon jälkeen. Pohjois-Karjalassa toimii yksi työllisyysalue, jonka vastuukuntana on Joensuu kaupunki, mutta palvelut järjestetään maakunnan kaikissa kunnissa.

Työllisyyspalveluiden arjessa suurimpia haasteita ovat tällä hetkellä avointen työpaikkojen vähäinen määrä sekä palkkatuen muutokset. Palkkatuella työllistäminen ei enää pääsääntöisesti täytä työllisyyskehitystä, ja kunnan maksuosuus työttömyyden kustannuksista on tuplaantumassa vuoden 2024 tasoon nähden. Kunta vastaa työttömyyden kustannuksista jo silloin, kun henkilö on ollut työttömänä 100 päivää entisen 300 päivän sijasta. Aiemmin palkkatukeen varat tulivat valtiolta, mutta nyt palkkatuen kustannuksista vastaavat kunnat itse. Tämä kasvattaa kunnan taloudellista kuormaa ja korostaa entisestään yritysten roolia työllistämiseksi. Työllisyyden hoito ja yhteistyö yritysten kanssa ovat siksi entistä keskeisessä asemassa kunnan talouden tasapainottamisessa. Tämä talousarvio sisältää edelleen kannusteita yrityksille työttömien työllistämisen tukemiseksi. Tohmajärven kunnalla on tarjota työnantajille merkittävä porkkana vähintään vuoden työttömänä olleen työllistämiseen. Työnantajalla on mahdollisuus saada 700 euroa tukea vähintään 3 kuukauden ja enintään 6 kuukauden työsuhteeseen.

Yleisen koko valtakuntaa koskevan talouden alavireisyydestä huolimatta Tohmajärvellä on nähtävissä myös myönteisiä signaaleja. Kuntaan on perustettu uusia yrityksiä ja omistajanvaihdoksia on toteutunut.

Tämä kertoo siitä, että Tohmajärveä pidetään edelleen paikkana, jossa on mahdollista investoida, työllistää ja rakentaa omaa yritystoimintaa. Kunnan tehtävänä on tukea tätä kehitystä sujuvilla lupaprosesseilla, toimivilla yrityspalveluilla ja ennakoitavalla päätöksenteolla.

Kunnanjohtajan talousarvioesitys kunnanhallitukselle on laadittu siten, että kunnan talous jatkaa ylijäämäisellä uralla. Toimintatuottoja arvioidaan kertyvän vuonna 2026 yhteensä 9.915.412 euroa ja toimintakuluja 23.068.633 euroa. Toimintakatteeksi (paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla) muodostuu näin ollen 13.153.221 euroa.

Valtionosuuksien määräksi arvioidaan vuonna 2026 yhteensä 5.966.200 euroa ja verotulojen määräksi 8.378.000 euroa. Vuosikatteeksi muodostuu 1.222.979 euroa, ja kun tästä vähennetään poistot ja arvonalentumiset, kunnan tilikauden tulokseksi muodostuu 9.699 euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennetään ensi vuoden aikana 683.400 euroa ja uutta lainaa otetaan 500.000 euroa.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt investointiohjelman vuodelle 2026 sekä investointisuunnitelman vuosille 2027–2028. Vuoden 2026 investointien kokonaismäärä on 957 700 euroa. Vesihuoltolaitoksen infran investointien lisäksi vuonna 2026 on tarkoitus kunnostaa Kemien kuntakeskuksen kaavateitä, rakentaa vanhan Nordea-talon tontille matkaparkki sekä toteuttaa Kunnallistalolle harvinaisesta maaluolasta esittelevä näyttelytila, jos hankkeelle saadaan ulkopuolista rahoitusta. Näillä investoinneilla parannetaan kuntakeskuksen viihtyisyyttä, vahvistetaan matkailun ja tapahtumien edellytyksiä sekä tuodaan esille Tohmajärven ainutlaatuista kulttuuri- ja luonnonperintöä. Investointien lisäksi vuoden 2026 loppuun mennessä valmistuu uusi jätevedenpuhdistamo, joka korvaa Pohjois-Karjalan vanhimpiin kuuluvan nykyisen puhdistamon. Hanke rahoitetaan leasing-rahoituksella, ja leasing-maksut ovat 2027 alkaen noin 250 000–300 000 euroa vuodessa. Uusi puhdistamo on kunnan kannalta välttämätön investointi, joka turvaa ympäristönsuojelun tason, vastaa tuleviin vaatimuksiin ja mahdollistaa kunnan kehittämisen myös pitkällä aikavälillä.

Globaalissa maailmassa maailman tapahtumat vaikuttavat myös rajamaakuntiin sekä Tohmajärvelle. Talouskasvu on Suomessa ollut viime vuosina vaatimatonta, ja Ukrainan sodan vaikutukset näkyvät erityisen voimakkaasti rajamaakuntien taloudessa. Epävarmuus, turvallisuuspoliittinen tilanne ja rajan sulkeminen ovat heijastuneet yritysten näkymiin ja investointihalukkuuteen.

Vaikka maailmantalouteen ja geopoliittiseen tilanteeseen kunnalla on rajalliset vaikutusmahdollisuudet, voimme omalla toiminnallamme vaikuttaa merkittävästi siihen, millaiset edellytykset asumiselle, työlle ja yritystoiminnalle Tohmajärvellä on. Kunnan talouden hallinta, palveluiden turvaaminen ja elinvoimatyö muodostavat kokonaisuuden, jossa jokainen päätös on tärkeä.

Vuonna 2025 aloittanut uusi kunnanvaltuusto jatkaa vuonna 2026 toista toimintavuottaan. Valtuuston kokoa on pienennetty 23 valtuutettuun aiemman 27 sijasta, mikä korostaa jokaisen luottamushenkilön roolia ja vastuuta. Uuden valtuustokauden alussa on panostettu valtuutettujen perehdyttämiseen ja yhteisen tilannekuvan rakentamiseen.

Kuntastrategia on tarkoitus saada valtuustossa hyväksytyksi vuoden 2026 alussa, ja strategian toimeenpanoon ryhdytään välittömästi hyväksymisen jälkeen. Yksi uuden kuntastrategian arvoista on valmistelun perusteella rohkeus. Tohmajärvellä rohkeus tarkoittaa sitä, että tarkan taloudenpidon rinnalla tarvitaan

rohkeutta investoida elinvoiman parantamiseksi, rohkeutta uudistua ja tehdä tarvittaessa uudistuksia myös palveluihin sekä myös rohkeutta sopeuttaa toimintaa silloin, kun resurssit eivät riitä kaikkeen.

Kuntastrategia on keskeinen työkalu kunnan johtamisessa tulevina vuosina. Sen avulla linjataan Tohmajärven suuntaa, painopisteitä ja resursseja – millä keinoin vahvistamme kunnan veto- ja pitovoimaa, miten tuemme yritystoimintaa ja työllisyyttä ja millaisen elinympäristön haluamme tarjota nykyisille ja tuleville tohmajärveläisille. Jatkossa kunnan on entistä tärkeämpää terävöittää omia strategisia kärkiään ja tunnistaa ne mahdollisuudet, joilla Tohmajärven asemaa voidaan vahvistaa kohti 2030-lukua.

Toivotan kaikille päättäjille ja työntekijöille päättäväisyyttä, rohkeutta ja yhteistyökykyä tulevaan päätöksentekoon ja toimeenpanoon. Tohmajärven tulevaisuutta rakennetaan yhdessä – jokaisella päätöksellä, jokaisella teolla ja jokaisella kohtaamisella on merkitystä.

Tohmajärvellä 19.11.2025

Mikko Löppönen
kunnanjohtaja

1.2. Kunnan strategian ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteet

Kuntastrategian tavoitteet 2021-2025

Hyvinvointia edistävät lähipalvelut

Työllisyys

- työllisyyden ja nuorisotyöllisyyden nostaminen maakunnan keskiarvotasolle

Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen

- hyvinvoivat lapset ja perheet

Terveiden elintapojen edistäminen

- luodaan mahdollisuudet ja puitteet terveelliselle elämäntavalle

Palvelupisteen saaminen kuntaan

- valtion palveluille avustettu etäpalvelupiste

Sotepalveluiden turvaaminen

- aktiivinen maakunnallinen edunvalvonta

Elinvoima ja yrittäjyys

Työpaikkojen ja yritysten määrän kasvu

- kannustava toimintaympäristö yrittämiselle
- palvelut avattu läpinäkyvälle kilpailutukselle

Tikkalan ja Niiralan teollisuus- ja yritystoimialeen kehittäminen

- syntynyt uusia työpaikkoja
- Tikkalan alueella infra kunnossa uusien toimitilojen rakentamiselle
- raiteet kunnostettu
- Kaurilan mutkat oikaistu

Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö

- kunnan ja kuntakeskuksen yleisilme on silminnähten kohentunut
- liikenneturvallisuuden parantaminen

Tikkala-Onkamo alueen kehittäminen

- rakentamisen lisääminen alueelle
- sekä julkisten että yksityisten palveluiden lisääminen alueella
- Onkamo-Kemie välinen tieosuus valaistu

Myö-meininki

Vilkas ja monipuolinen tapahtuma- ja kulttuurielämä

- Tohmajärvi koetaan myönteisenä ja kannustavana paikkana asua ja yrittää
- Tohmajärvi on paikkakunta, jossa järjestetään paljon tapahtumia

Viestinnän kehittäminen

- viestintä on suunniteltua, tavoitteellista ja kehittyvää ja sillä luodaan positiivista kuntakuvaa

Kuntalaisten osallistaminen ja aktivoiminen

- osallistuvat kuntalaiset
- aktiiviset kolmas sektori

Kannustava johtaminen ja sitoutunut henkilöstö

- kunta on houkutteleva työpaikka

Ekologiset investoinnit, kestävä kuntatalous ja aktiivinen omistajuus

Tasapainossa oleva kuntatalous

- kuntatalous kestävällä pohjalla myös seuraaville vuosille
- Tohmajärven kunnan vuosikate on suurempi kuin poistot ja arvonalennukset yhteensä ja kunnan käyttötalous rahoitetaan verorahoituksella ja toimintatuotoilla

Ilmastotavoitteet HINKU-kriteerien mukaisesti

- kasvihuonekaasupäästöt pienentyneet kunnan toiminnassa
- uusiutuvan energian käytön edistäminen

Kunnan omistama rakennuskanta

- pitkäntähtäimen korjaussuunnitelma (PTS)
- vastuunjako ja omistukset selvinnyt
- palvelut yhdeltä luukulta
- kiinteistömäärän vähentäminen ja laadun parantaminen

Laadukkaat ja monipuoliset asumisvaihtoehdot

- kunnan omistamien asuntojen käyttöaste 93 %
- kunnan puurakentamisen lisääminen

Sotekiinteistöjen kunnossapidon turvaaminen

- kunnossa olevat toimitilat

Toimitilojen käyttöaste

- kunnalla on käytössä tarkoituksenmukaiset, riittävät ja terveelliset tilat kuntalaisten palvelemiseen ja henkilöstön työskentelyyn

Kuntakonsernirakenteen selkeyttäminen

- asunto-osakeyhtiöiden fuusio loppuun saatettu

Metsäomaisuuden hoitaminen metsäsuunnitelman mukaisesti

- luonto-, virkistys- ja pitkäaikainen tuottoarvo saavutettu
- metsäsuunnitelman mukainen hakkuumäärä saavutettu

HYTE-suunnitelman tavoitteet

Terveet elintavat

- liikunnallinen elämäntapa lisääntyy kaikissa ikäryhmissä
- ylipainoisten lasten ja nuorten määrä ei enää lisääntynyt, kehityssuunnan kääntäminen pitkällä aikavälillä
- ehkäisevän päihdetyön rakenteita kehitetään ja päihteiden käyttöä saadaan vähennettyä kaikissa ikäryhmissä

Mielen hyvinvointi

- yksinäisyys vähenee kaikissa ikäryhmissä
- lasten ja nuorten mielenterveys vahvistuu

Osallisuus ja yhteisöllisyys

- tuetaan yhdistysten kansalaistoimintaa

- lisätään kuntalaisten osallisuuden kokemuksia

Ilmastosuunnitelman mukaiset tavoitteet

Energia tehokas rakennuskanta

- energiatehokkaat LVI-järjestelmät
- energiatehokas valaistus
- rakenteet

Uusiutuvan energian käytön edistäminen

Kestävä liikenne ja saavutettavat palvelut

- kevyen liikenteen tukeminen

Materiaalikiertojen edistäminen

- kierrätyksen edistäminen ja jätteen määrän vähentäminen
- kiertotalous ja kestävä kulutus

Ilmastokestävän maankäytön suunnittelu ja maapolitiikka

1.3. Kunnan toimielinorganisaatio

Kunnanvaltuusto, joka muodostuu 23 valtuutetusta, vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

7 jäseninen kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus johtaa toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta, kunnan henkilöstöpolitiikasta sekä huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Tarkastuslautakunnassa on 5 jäsentä.

Sivistyslautakunta (7 jäsentä), ympäristölautakunta (7 jäsentä) ja Keski-Karjalan musiikkiopiston johtokunta johtavat ja kehittävät vastuullaan olevaa toimialaa ja vastaavat palvelutasosta sekä palvelujen taloudellisesta ja tulokellisesta järjestämisestä toimialallaan.

Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään vaalilaissa. Keskusvaalilautakunnassa on 5 jäsentä.

Kunnassa on nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, elinvoimaneuvosto ja Keski-Karjalan vammaisneuvosto, joiden kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kunnanhallitus.

1.4. Talousarvio ja -suunnitelma

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää kuntastrategiasta, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, omistajaohjauksen periaatteista, varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteista, takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (KuntaL 14 §).

Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, jossa annetaan tarpeelliset määräykset muun muassa kunnan taloudenhoidosta (KuntaL 90 §). Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan (KuntaL 39 §).

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuu ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelma ulottuu siten ainakin vuoteen 2028 saakka.

Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelma on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyviksi arvioitu ylijäämä.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

1.5. Talousarvion sitovuus, toimintavaltuudet ja talouden tasapainottaminen

1.5.1. Sitovuus

Tohmajärven kunnassa talousarvion sitovuus **valtuustoon nähden** on seuraava:

Käyttötalousosa: Tulosyksiköiden toiminnalliset tavoitteet ja toimialojen ulkoinen toimintakate

Tuloslaskelmaosa: verotulot ja valtionosuudet

Investointiosa: netto määräraha / investointi

Rahoitusosa: pitkäaikaisten lainojen ja antolainojen muutos

Talousarvion hyväksymisen jälkeen lautakunnat hyväksyvät talousarvion käyttösuunnitelmat kunnanhallituksen talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti.

Voimassa olevan organisaation mukaan tilivelvollisia ovat kunnanhallituksen jäsenet, kunnanjohtaja, hallintopäällikkö, henkilöstösihteeri, lomituspalvelujohtaja, keskusvaalilautakunta, sivistyslautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, Maiju Lassilan koulun rehtori, kirjasto- ja kulttuuritoimen johtaja, varhaiskasvatuksen päällikkö, musiikkiopiston rehtori ja vararehtori, ympäristölautakunta, tekninen johtaja ja kuntatekniikan päällikkö.

1.5.2. Toimintavaltuudet

Kunnanhallitus

- kiinteän omaisuuden sekä osakkeiden ja rakennusten ostaminen, myyminen ja vaihtaminen 200.000 euroon saakka
- rakennustonttien myyminen valtuuston hyväksymän myyntihinnoin
- pitkäaikaisen lainan ottaminen enintään talousarvion rahoitusosan osoittama määrä
- puskurilainojen myöntäminen 100.000 €/vuosi, enintään 20.000 €/hanke

- myönnettyjen puskurilainojen kokonaissumma taseessa ei saa ylittää 250.000 euroa

Ympäristölautakunta

- hallussaan olevan irtaimen omaisuuden poisto ja myynti
- talonrakennussektorin rakennushankkeen hankesuunnitelmaan liittyvän huonetilaohjelman, luonnos- ja pääpiirustukset, aloittamisajankohdan sekä kustannusarvion hyväksyminen, kun uudisrakennuksen kerrosala on 600 k-m² tai alle
- infrastruktuuriin liittyvän rakennushankkeen hankesuunnitelma, luonnos- ja pääpiirustukset, aloittamisajankohdan sekä alustavan kustannusarvion kun hankkeen alustava kustannusarvio on enintään 500.000 euroa

Toimialajohtaja (kunnanjohtaja, lomituspalvelujohtaja, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, tekninen johtaja)

- irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 30.000 euroon saakka
- investointihankkeet 60.000 euroa/hanke

Leasing-hankkeet

- Jätevedenpuhdistamon leasing-hanke lisätyöt. Tekninen johtaja hankkeelle varatun määrärahan puitteissa

Tulosityksiköiden esimiehet

- irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta sekä myynti 10.000 euroon saakka
- Kuntatekniikan päällikkö irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta sekä myynti 25.000 euroon saakka

1.5.3. Talouden tasapainottaminen

Uuden kuntalain 110.3 §:n mukaan taloussuunnitelman tulee olla tasapainoinen tai ylijäämäinen. Tulevalla strategiakaudella kunnan tulee huomioida kuntalain 118 pykälän kriteeristö. Yksistään alijäämäkriteerin täytyminen riittää kriisikuntastatukseen. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1.000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet raja-arvot.

1.6. Talousarvion 2026 valmistelu

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 23.6.2025 § 137 talousarvion 2026 laadinta-aikataulun. Johtoryhmä ja talousarvion valmistelijat toimialoittain aloittivat talousarvion laadinnan elokuun aikana. Alustavat toiminnalliset tavoitteet esiteltiin kunnanhallituksen budjettiriihessä 8.9.2025. Kunnanhallitus vahvisti ulkoisen talousarviokehityksen 29.9.2025 § 206. Toimialojen alaiset tulosityksiköt vuodelle 2026 on vahvistettu kunnanhallituksessa 29.9.2025 § 207.

Valtuusto on vahvistanut vuoden 2026 kunnan kiinteistöveroosentit 10.11.2025 § 80 sekä tuloveroosentien vuodelle 2026 kokouksessaan 10.11.2025 § 81.

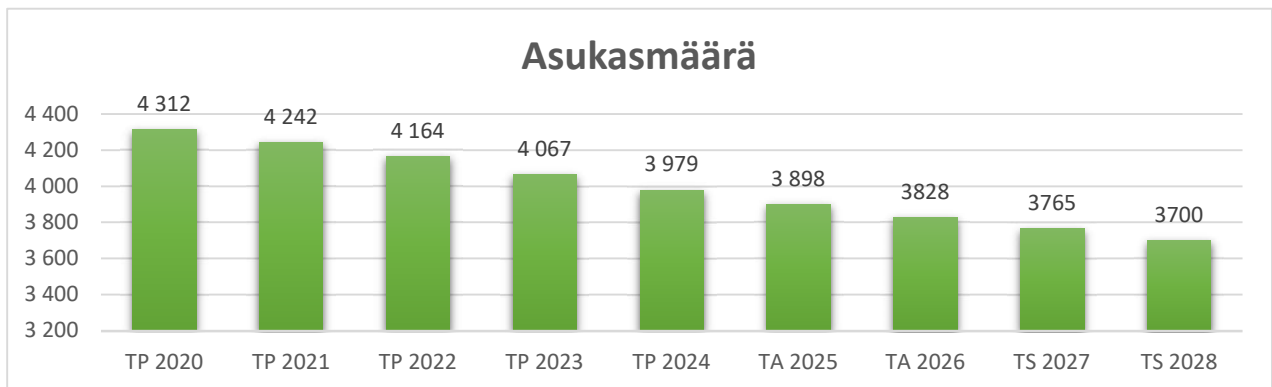
Kunnanhallitus on käsitellyt talousarvion investointiosan kokouksessaan 27.10.2025 § 229 esitettäväksi valtuustolle kokouksessaan 10.11.2025.

Kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2026 sekä suunnitelmavuosien 2027-2028 talousarvion investointiosan kokouksessaan 10.11.2025.

Kunnanhallitus on käsitellyt talousarvion tavoitteinen vuodelle 2026 kokouksessaan 24.11.2025 ja hyväksyi lopullisen talousarvioesityksen tavoitteinen vuodelle 2026 sekä taloussuunnitelman vuosille 2027-2028 esitettäväksi valtuustolle kokouksessa 8.12.2025.

Kunnanvaltuusto hyväksyy vuoden 2026 talousarvion tavoitteinen sekä taloussuunnitelman vuosille 2027-2028 kokouksessaan 8.12.2025.

Tilastokeskuksen väestöennuste 3 828 asukasta (5.11.2025).

2. KUNTAKONSERNI JA SEN TAVOITTEET

Konsernilla tarkoitetaan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kunnalla on 3 tytäryhtiötä:

Kiinteistö Oy Tikankontti

Tohmajärven Sijoitus Oy

Tohmajärven Yrityspalvelut Oy

Kuntalain mukaan kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin lisäksi kunnan osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä kunnan muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Em. toimintaan kuuluvat kunnanosuudet 2 kuntayhtymään (omistus-%):

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä (2,8 %)

Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto (3,06 %)

Kun kunnan omistusosuus on yhteisössä yli 20 %, kuuluu osakkuusyhteisö kuntakonserniin. Kunnalla on 2 osakkuusyhteisöä (omistus-%):

Kiinteistö Oy Tohmajärven toimistotalo (39,27 %)

Tohmajärven OP-talo (23,89 %)

2.1. Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja valvonnan järjestämisestä. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja, hallintopäällikkö ja tekninen johtaja. Kunnanvaltuusto määrittelee omistajan politiikan linjaukset, hyväksyy kuntalain mukaan vuosittaisissa talousarvioissa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä valvoo osaltaan niiden toteutumista.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 28.2.2022 § 9 hyväksynyt Tohmajärven kunnan konserniohjeet.

Kiinteistö Oy Tikankontin toimitusjohtajana toimii Kide Isännöinti ja Talous Oy:n isännöitsijä. Hallitukseen kuuluu yhtiön valitsemat 5 jäsentä.

Tohmajärven Yrityspalvelut Oy:n toimitusjohtajana toimii kiinteistöpäällikkö. Hallitukseen kuuluu kunnanhallituksen valitsemat 5 jäsentä.

Tohmajärven Sijoitus Oy:n toimitusjohtajana on kunnanjohtaja ja hallituksen valitsemat 5 jäsentä.

2.2. Toiminnalliset tavoitteet 2026

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Tasapainossa oleva kuntatalous		
Kuntakonsernin tilikauden tulos positiivinen	Tilikausi ylijäämäinen	Tilikauden yli-/alijäämä
Ilmastotavoitteet HINKU-kriteerien mukaisesti		
Energiatehokkuus ja vastuullinen kiinteistönpito.	Energiankulutuksen kehitys	Energiankulutus laskenut vuoteen 2025 verrattuna

3. TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelma osoittaa kunnan toiminnallisen tuloksen.

Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos ja se ilmoittaa, riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan käyttöomaisuuden poistot.

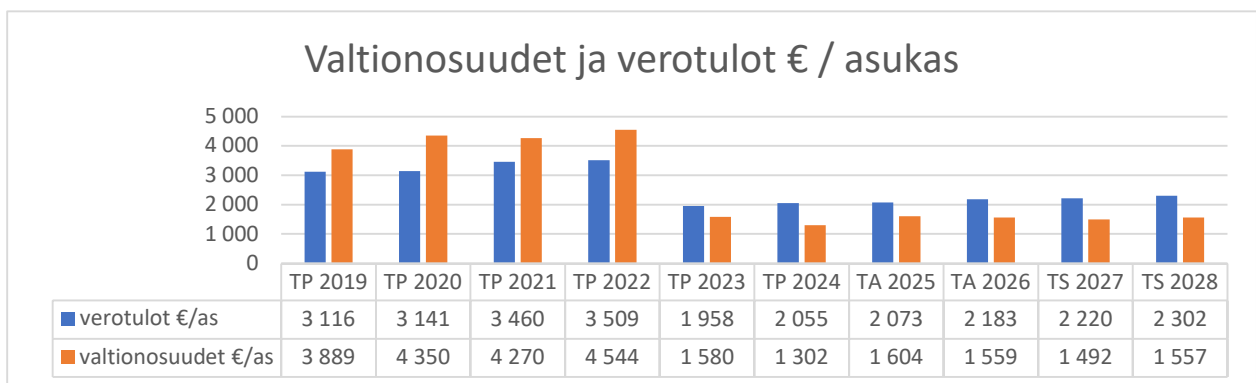
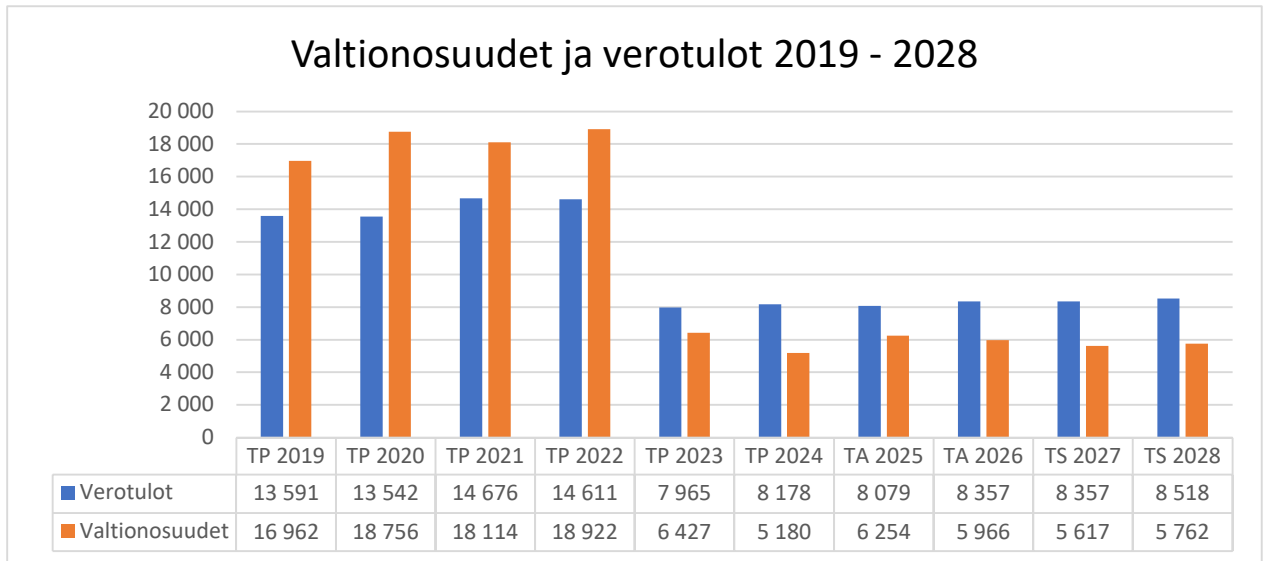
Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus.

Tilikauden yli-/alijäämä on kunnan talouden tulos järjestelyerien jälkeen.

KUNNAN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	7 645 836	6 922 760	7 757 560	7 542 570	7 546 290
Maksutuotot	1 290 778	1 024 900	1 094 000	1 093 400	1 093 400
Tuet ja avustukset	491 709	225 870	217 739	211 165	211 165
Muut toimintatuotot	1 206 289	1 033 900	846 113	743 100	743 100
Toimintatuotot yht.	10 634 612	9 207 430	9 915 412	9 590 235	9 593 955
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-13 395 511	-12 623 080	-13 383 496	-13 308 354	-13 387 843
Palvelujen ostot	-5 510 408	-6 048 230	-6 234 123	-5 957 095	-5 970 995
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 221 049	-1 131 720	-1 286 229	-1 223 250	-1 221 150
Avustukset	-1 023 207	-1 315 500	-1 179 500	-1 141 500	-1 141 500
Muut toimintakulut	-1 188 158	-1 114 740	-985 285	-1 218 595	-1 218 595
Toimintakulut yht.	-22 338 332	-22 233 270	-23 068 633	-22 848 794	-22 940 083
Toimintakate	-11 703 719	-13 025 840	-13 153 221	-13 258 559	-13 346 128
Verotulot	8 177 744	8 079 000	8 378 000	8 357 000	8 518 000
Valtionosuudet	5 179 736	6 253 841	5 966 200	5 617 250	5 762 250
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	96 027	100 000	100 000	100 000	100 000
Muut rahoitustuotot	132 440	129 000	129 000	129 500	128 500
Korkokulut	-386 162	-212 000	-195 000	-170 000	-165 000
Muut rahoituskulut	-5 742	-2 500	-2 000	-2 000	-2 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-163 437	14 500	32 000	57 500	61 500
Vuosikate	1 490 323	1 321 501	1 222 979	773 191	995 622
Poistot ja arvonalentumiset	-1 325 338	-1 238 770	-1 213 280	-1 212 280	-1 212 280
Tilikauden tulos	164 985	82 731	9 699	-439 089	-216 658
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	164 985	82 731	9 699	-439 089	-216 658

VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET

TULO- JA KIINTEISTÖVEROPROSENTTIEN KEHITYS

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tulovero %	21,75%	21,75%	21,75%	9,11%	9,10%	9,10%	9,10%
Kiinteistövero %							
Yleinen	1,10%	1,10%	1,10%	1,10%	1,10%	1,10%	1,10%
Vakituinen asunto	0,55%	0,55%	0,55%	0,55%	0,55%	0,55%	0,55%
Vapaa-ajan asunto	1,15%	1,15%	1,15%	1,15%	1,15%	1,15%	1,15%
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Voimalaitos	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	3,10%	3,10%	3,10%

VEROTULOT

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kunnallisvero	6 319 506	6 115 000	6 393 000	6 319 000	6 434 000
Yhteisövero	738 571	824 000	876 000	929 000	975 000
Kiinteistövero	1 119 668	1 140 000	1 109 000	1 109 000	1 109 000
Yhteensä	8 177 744	8 079 000	8 378 000	8 357 000	8 518 000

VALTIONOSUUDET

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspalvelujen valtionosuus	1 008 535	2 147 415	1 925 550	1 875 000	1 920 000
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	2 556 264	2 644 298	2 571 180	2 275 000	2 375 000
Op.- ja kultt.ministeriön vos.	638 089	746 257	747 250	747 250	747 250
Verotulomen. kompensatio	976 848	715 871	722 220	720 000	720 000
Valtionosuudet yhteensä	5 179 736	6 253 841	5 966 200	5 617 250	5 762 250

Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palveluiden järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisesta käytöstä. Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu myös hallinnollisesti kahdesta osasta:

1. valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta
2. opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö

Kuntien välisiä eroja valtionosuuden tulopohjassa tasataan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella. Verotulotasauksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta.

Verovähennyksistä ja muista valtion päättämistä veroperustemuutoksista johtuva kunnallisverotulojen menetys kompensoidaan nykyisin kunnille valtionosuuden yhteydessä.

Valtionosuudet on laskettu kuntaliiton viimeisimmän ennusteen mukaisesti (9.10.2025).

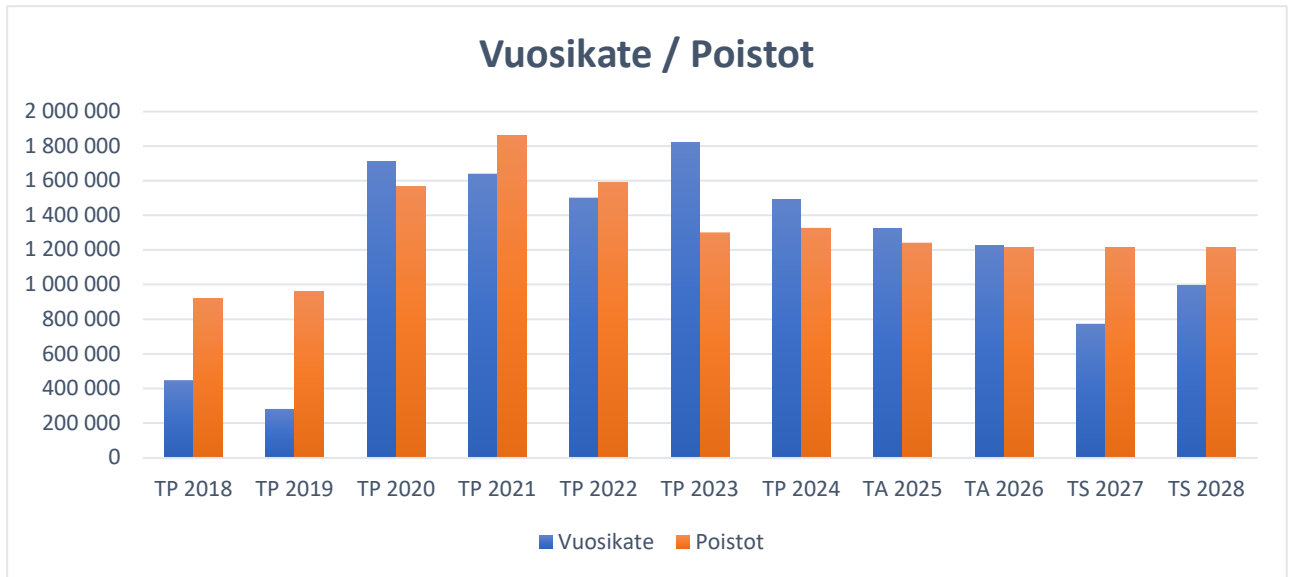
3.2. Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot koostuvat antolainojen koroista, vastaavasti korkokulut muodostuvat pitkäaikaisten ottolainojen koroista, lyhytaikaisten kuntatodistusten koroista sekä maksuliikennetilien limiitin käytöstä aiheutuvista koroista. Muina rahoitustuottoina on osingot, vastaavasti muut rahoituskulut sisältävät luottoprovisio kulut.

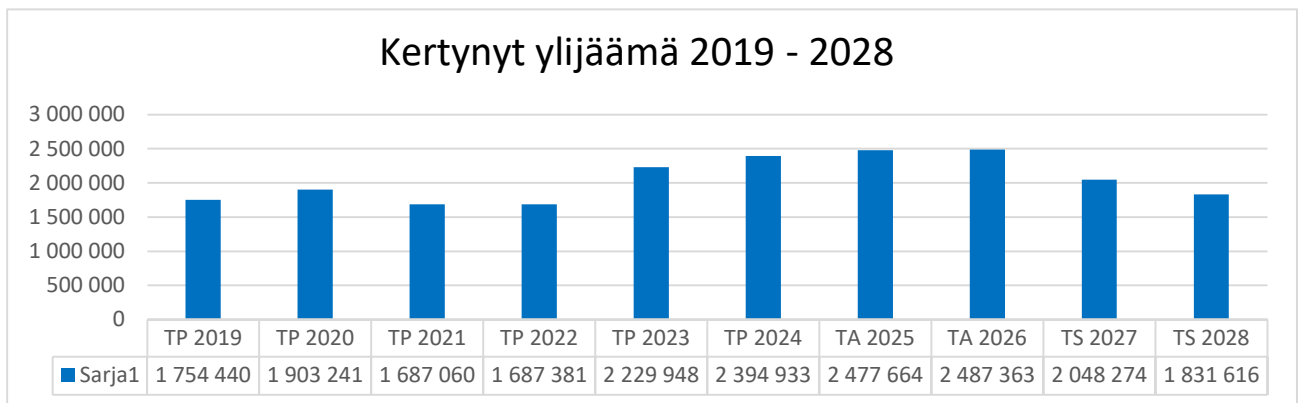
3.3. Poistot

Pitkävaikutteisen omaisuuden hankintahinta jaksotetaan tilikauden tulokseen poistoilla ja arvonalentumisilla hyödykkeen arvioidun käyttöajan perusteella. Poistot tehdään ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistojen lopulliseen määrään vaikuttaa vuoden aikana toteutuvien investointien euro määrä sekä kiinteän omaisuuden myynti. Poistojen määrä selviää tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä.

VUOSIKATE/POISTOT

KERTYNYT YLIJÄÄMÄ

LUKUJA €/ASUKAS	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
toimintakulut €/as	-8 757	-9 109	-9 453	-5 802	-5 614	-5 703	-6 026
toimintakate €/as	-7 133	-7 368	-7 734	-3 068	-2 941	-3 342	-3 436
verotulot €/as	3 141	3 460	3 511	1 958	2 055	2 072	2 188
valtionosuudet €/as	4 350	4 270	4 504	1 580	1 302	1 604	1 559
vuosikate €/as	396	387	360	448	375	339	319
tilikauden tulos €/as	33	-51	0	133	41	21	3
kumulatiivinen yli-/alijäämä €/as	441	397	405	548	602	636	650
lainat €/as	1 635	1 415	1 204	1 607	2 273	1 812	1 631
<u>Ulkoisen toimintakate €/as:</u>							
sivistyslautakunta	-1 427	-1 530	-1 579	-2 030	-2 034	-2 151	-2 214
Keski-Karjalan musiikkiopisto	-199	-206	-219	-221	-237	-248	-263
ympäristölautakunta	-335	-335	-450	-180	-111	-65	-112
kunnanhallitus	-417	-546	-549	-723	-636	-911	-895
lomitut	0	0	33	86	77	32	20
asukasmäärä	4 312	4 242	4 164	4 067	3 979	3 898*	3 828*

*väestöennuste Tilastokeskus

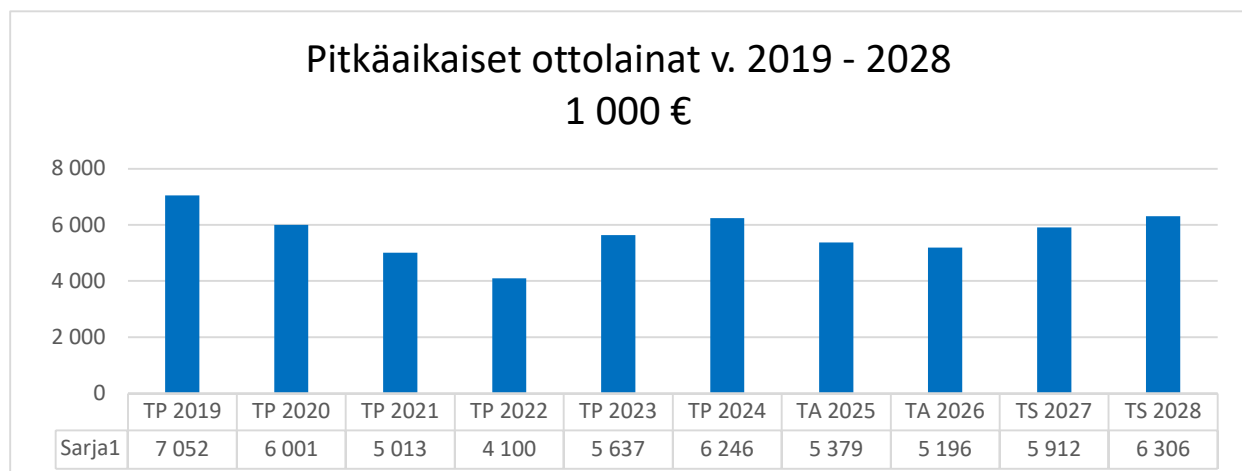
4. RAHOITUSOSA

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on yli- tai alijäämäinen. Jos tulorahoitus ei riitä menoihin, rahoitustarve katetaan lainanotolla ja/tai kassavaroja vähentämällä.

Rahoituslaskelman avulla kootaan tulorahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmalla.

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 490 323	1 321 501	1 222 979	773 191	995 622
Tulorahoituksen korjaukset	-685	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 489 638	1 321 501	1 222 979	773 191	995 622
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 052 249	-665 000	-957 700	-1 410 000	-1 759 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	42 983	0	30 000	0	450 000
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	6 923	0	0	0	0
Investointien rahavirta yhteensä	-1 002 344	-665 000	-927 700	-1 410 000	-1 309 000
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	487 294	656 501	295 279	-636 809	-313 378
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Antolainasaamisten vähennys	20 365	21 000	30 000	30 000	30 000
Antolainauksen muutokset yhteensä	20 365	-79 000	-70 000	-70 000	-70 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 500 000	0	500 000	1 400 000	1 100 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-974 998	-866 675	-683 400	-683 400	-706 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-877 700	260 000	0	0	0
Lainakannan muutokset yhteensä	-352 698	-656 675	-183 400	716 600	394 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	-14 653	0	0	0	0
Saamisten muutos	194 466	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	-307 401	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-127 588	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-459 920	-646 675	-253 400	646 600	324 000
Rahavarojen muutos	27 374	9 826	41 879	9 791	10 622

5. INVESTOINTIOSA

INVESTOINNIT

Hanke	Painopiste- alue	Investoinnin tarve / ta- voite	Kustan- nusarvio koko hanke	TA 2026		TS 2027	TS 2028
				Menot	Rahoitus- osuudet		
Nimeämättömät koh- teet	Kunnan omis- tama raken- nuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	170,000			30,000	30,000
Terveyskeskuksen toi- mitilaratkaisun suun- nittelu ja muutokset	Kunnan omis- tama raken- nuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	30,000	30,000			
Terveyskeskuksen ja liikuntahallin IV-kor- jaus, suunnittelu	Kunnan omis- tama raken- nuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	30,000	30,000			
Terveyskeskuksen IV- korjaus, toteuttami- nen	Kunnan omis- tama raken- nuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	150,000			150,000	
Liikuntahallin IV-kor- jaus, toteuttaminen	Kunnan omis- tama raken- nuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	100,000				100,000
Troikka talotekniikan kunnostus, suunnit- telu	Kunnan omis- tama raken- nuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	40,000	40,000			
Troikka talotekniikan kunnostus, toteutus	Kunnan omis- tama raken- nuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	250,000			250,000	
Varikon salaojitus ja pihamaan kunnostus	Kunnan omis- tama raken- nuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	100,000			100,000	
Niiralan teollisuustie ja valaistus	Tikkalan ja Niiralan teolli- suus- ja yri- tystoimialu- een kehittä- minen	Palvelutuo- tannon paran- taminen	100,000	100,000			
Katuvalot, Kauppaka- dun valaisintolppien uusinta	Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, pal- velu- ja elinympäristö	Palvelutuo- tannon paran- taminen	40,000	40,000			
Katuvalot, Teollisuus- alue	Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, pal- velu- ja elinympäristö	Palvelutuo- tannon paran- taminen	99,000				99,000

Kaavateiden päällystykset ja peruskorjaukset	Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö	Palvelutuo- tannon paran- taminen	140,000	45,000		100,000	
Tikkalan kevyenliikenteen väylä	Tikkala-Onkamo alueen kehittäminen	Palvelutuo- tannon paran- taminen	1,050,000				600,000
Puretun Nordea-talon paikalle puisto (vaihtoehtona parkkialue)	Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö	Palvelutuo- tannon paran- taminen	30,000	30,000			
Vesihuollon saneeraus ja suunnittelu, nimeämättömät kohteet	Kunnan omistama rakennuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	200,000	50,000		50,000	50,000
Asemantien vesijohtosaneeraus 2. vaihe	Kunnan omistama rakennuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	260,000	10,000			
Vuotovesien hallinta/viemärisaneeraus Kemie ja Asema	Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö	Palvelutuo- tannon paran- taminen	440,000	150,000		120,000	90,000
Virtausmittauskaivot, vesijohtoverkosto	Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö	Palvelutuo- tannon paran- taminen	150,000	50,000		50,000	50,000
Valokuidun lisärakentaminen	Kunnan omistama rakennuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	45,000	20,000			
Lukitusjärjestelmän uusiminen vesihuoltolaitokselle	Kunnan omistama rakennuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	20,000	20,000			
Vesijohtoverkostojen saneeraukset	Kunnan omistama rakennuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	600,000	125,000		275,000	200,000
Vesitornin kuntokartoitus ja hankeselvitys	Kunnan omistama rakennuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	50,000			50,000	
Jätevedenpumppaamojen saneeraukset	Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö	Palvelutuo- tannon paran- taminen	180,000			90,000	90,000
Kunnallistekniikan rakentaminen uusille tonteille, Sukkela Business Center	Kunnan omistama rakennuskanta	Palvelutuo- tannon paran- taminen	50,000			50,000	

Kippaava maansiirtovaunu metsäkuormaajalla + kahmarivaruuksella	Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö	Tuotannon tehostaminen	45,000			45,000	
ICT koulut	Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö	Palvelutuo- tannon paran- taminen	30,000	30,000		30,000	
Liikuteltavat katso- mot, 2 kpl.	Vilkas ja monipuolinen ta- pahtuma- ja kulttuu- rielämä	Palvelutuo- tannon paran- taminen	30,000	30,000			
Wärtsiläsalin tapahtu- mien toimivuuden ja Maiju Lassilan koulun luokkien akustiikan parantaminen	Lasten ja per- heiden hyvin- voinnin tuke- minen	Palvelutuo- tannon paran- taminen	35,000	15,000		20,000	
Kunnallistalon luola- näyttelytilan rakenta- minen	Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö	Palvelutuo- tannon paran- taminen	100,000	100,000	30,000		
Palkanlaskenta oh- jelma	Tasapainossa oleva kunta- talous	Tuotannon te- hostaminen	42,700	42,700			
			4 926 700	957 700	30 000	1 410 000	1 309 000

6. HENKILÖSTÖ

Kunnan henkilöstömäärältään suurimmat toimialat ovat sivistystoimiala ja lomituspalvelut, joka tuottaa maatalouden lakisääteiset lomituspalvelut koko Pohjois-Karjalaan. Musiikkiopisto, joka tuottaa palveluita seitsemän kunnan alueella, siirtyi 1.1.2025 hallinnollisesti sivistystoimialalle. Tekninen toimiala tuottaa kuntalaisille palveluita ja mahdollistaa muiden toimialojen toimintaa. Yleishallinnon toimialalla talouden ja hallinnon palveluiden roolina on tukea muiden toimialojen toimintaa sekä mahdollistaa kuntademokratian toteutuminen. Lisäksi kunnan organisaatiossa on yleisjohdon ja työllisyyspalvelun tehtäviä.

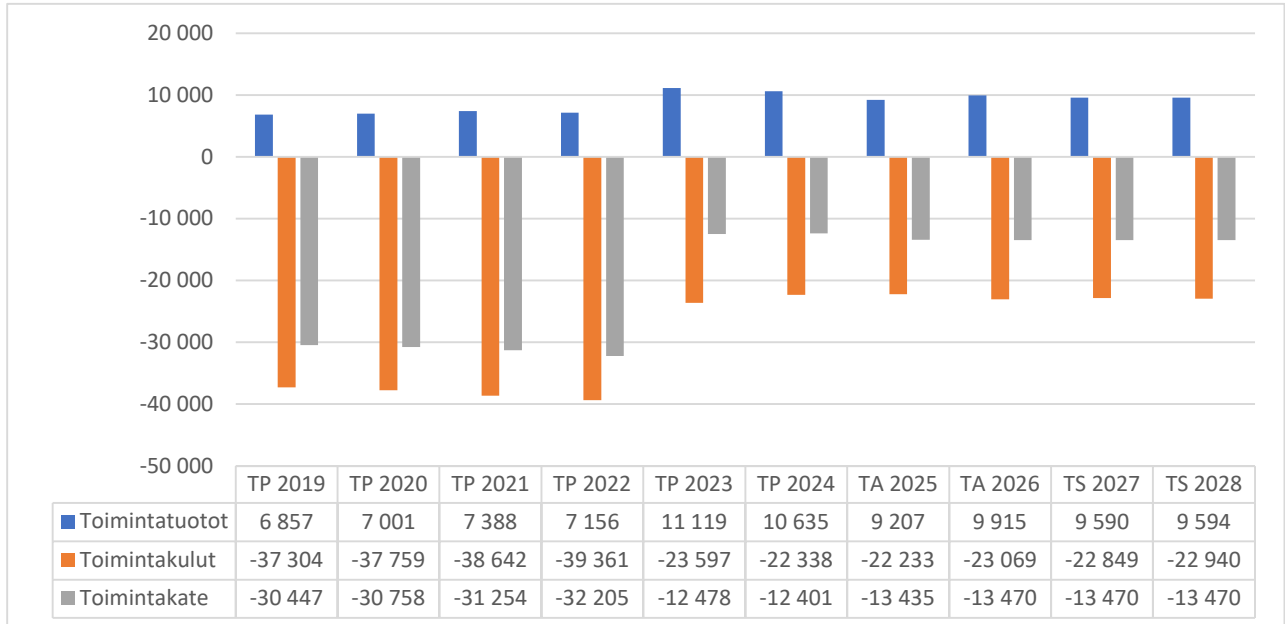
HENKILÖSTÖ

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Yleishallinto	24	20	20	20	18	12
Lomituspalvelut	53	45	41	100	110	106
Sivistystoimiala	109	113	110	106	106	154
Varhaiskasvatus	43	43	43	39	39	33
Sivistystoimiala - muut	66	70	67	67	67	76
Musiikkiopisto	26	29	29	29	28	45
Tekninen toimiala	45	42	46	19	19	14
Yhteensä	257	249	246	274	281	286

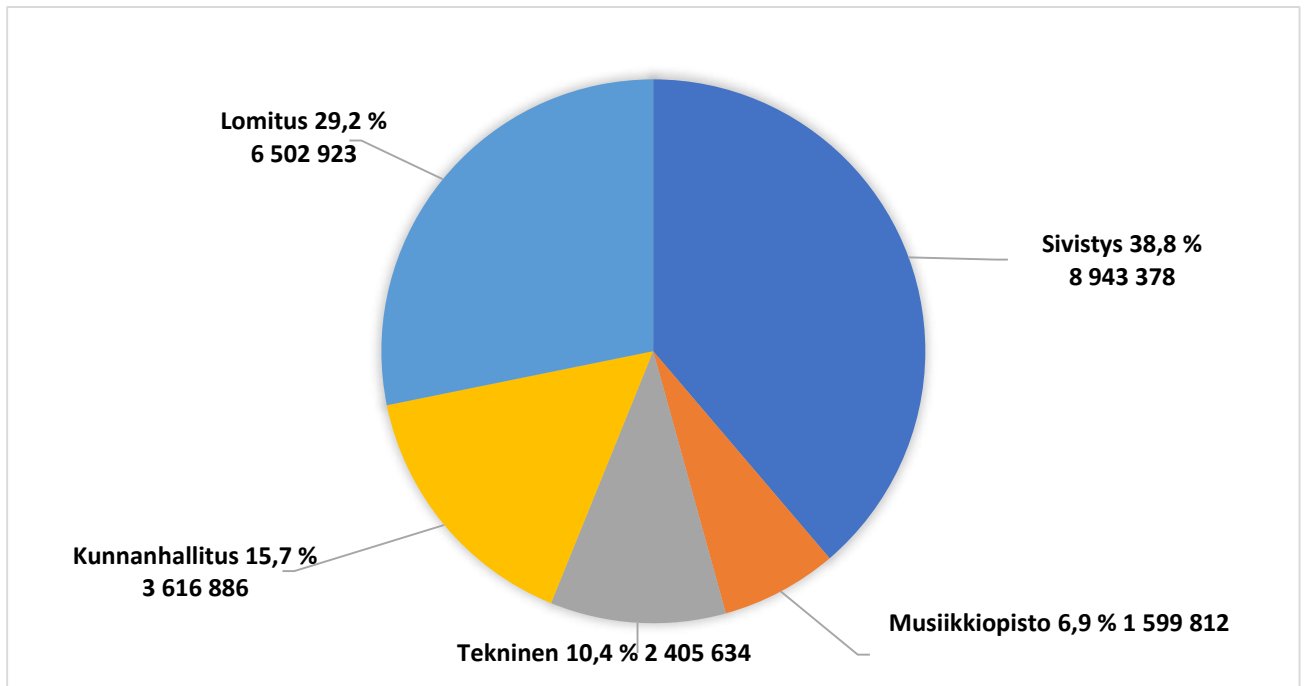
7. KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalousoosassa varataan määrärahat toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin ja asetetaan tuloarviot toimielimille.

ULKOISET TOIMINTATUOTOT, -KULUT JA -KATE

OSUUS TOIMINTAKULUISTA

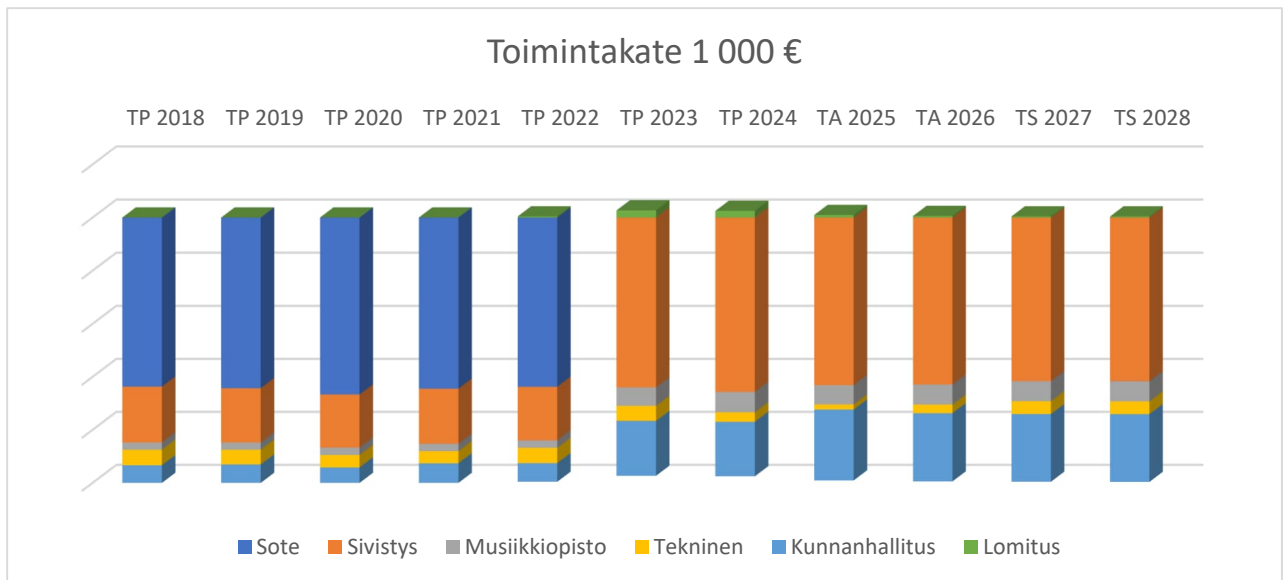

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

TALOUDEN TOTEUTUMAT TILINPÄÄTÖS 2023 JA 2024, TALOUSARVIO 2025 JA 2026 SEKÄ
 TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2027–2028 TOIMIALOITTAIN

(1000 euroa)

	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Ulkoisen toimintakate						
Sivistyslautakunta	-8 255	-8 093	-8 383	-8 367	-8 245	-8 291
Musiikkiopisto	-898	-943	-965	-1 007	-1 009	-1 018
Ympäristölautakunta	-733	-443	-253	-428	-648	-648
Kunnanhallitus	-2 940	-2 533	-3 550	-3 426	-3 415	-3 439
Lomituspalvelut	347	307	125	75	58	51
Toimintakate yhteensä	-12 478	-11 704	-13 026	-13 153	-13 259	-13 346
Verotulot	7 965	8 178	8 079	8 378	8 357	8 518
Valtionosuudet	6 427	5 180	6 254	5 966	5 617	5 762
Rahoitustuotot ja -kulut	-95	-164	15	32	58	62
Vuosikate	1 820	1490	1 321	1 223	773	996
Poistot ja arvonalentumiset	-1 299	-1 325	-1 239	-1 213	-1 212	-1 212
Tilikauden tulos	521	165	83	10	-439	-217
Poistoeron muutos	22	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	543	165	83	10	-439	-217
Kumulatiivinen yli-/alijäämä, M€	2 230	2 395	2 478	2 488	2 049	1 832

7.1. Kunnanhallitus

Keskeiset tapahtumat 2026

Kunnanhallituksen tehtäviin kuuluu laajasti kunnan johtaminen, kehittäminen ja elinvoiman edellytyksistä huolehtiminen. Syksyn 2025 aikana on työstetty kuntastrategiaa ja strategia on tarkoitus tuoda alkuvuodesta valtuuston päätettäväksi. Strategian tavoitteita lähdetään täyttämään valtuustokauden aikana. Kuntin vastuulla on olleet työllisyyspalvelut vuoden 2025 alusta. Työllisyyttä koskeva lainsäädäntö on uudistunut ja nyt työllistäminen on yhä enemmän yritysten harteilla. Kunta on pystynyt ensimmäisen vuoden aikana luomaan Tohmajärvelle toimivan ekosysteemi, missä työllisyyspalveluiden henkilöstö, kunnan omat työllisyyspalveluiden resurssit sekä Business Joensuu yhteistyössä pyrkivät löytämään työnhakijoille työpaikkoja ja mahdollistamaan yrityksille tukipalvelut yrityksen kehittämiseen ja kasvuun.

Yleisjohdon alla on viestintä- ja markkinointikoordinaattorin työpanos, jonka avulla saadaan resurssia kunnan markkinointiin sekä viestintään. Markkinoinnin kärkenä tulee olemaan uusien asukkaiden houkuttelu ja Sukkela Business Centerin yritysalueen markkinointi.

Kehittämispalveluiden resurssit keskittyvät elinkeinoasioiden hoitamiseen. Tohmajärven kunta hankkii elinkeino- ja yrityspalveluita ostopalveluna Business Joensuulta. Business Joensuu tuottaa palveluita yritysten käynnistämiseen, kasvuun ja kansainvälistymiseen, investointeihin ja sijoittumiseen alueelle. Tohmajärvellä yrityksiä palvelee kunnalle nimetty kuntavastaava kaksi kertaa viikossa, joka ohjaa tarvittaessa asiakkaita muille Business Joensuun asiantuntijoille.

Keskusvaalilautakunnalla on oletettavissa kevyempi vuosi, koska suunnitelman mukaan vaaleja ei pidetä vuonna 2026.

KÄYTTÖTALOUS (ulkoinen)

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	116 034	157 789	58 200	5 000	36 000
MAKSUTUOTOT	1 582	1 382	0	0	0
TUET JA AVUSTUKSET	137 649	274 011	97 271	7 600	3 720
MUUT TOIMINTATUOTOT	464 178	336 688	273 959	145 250	150 900
TOIMINTATUOTOT	719 444	769 870	429 429	157 850	190 620
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-1 143 625	-1 089 977	-978 813	-839 631	-847 966
PALKAT JA PALKKIOT	-879 461	-897 621	-813 984	-697 145	-703 963
HENKILÖSIVUKULUT	-264 164	-192 356	-164 829	-142 486	-144 003
ELÄKEKULUT	-236 678	-163 236	-145 592	-124 371	-122 399
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-27 486	-29 120	-19 237	-18 115	-21 604
PALVELUJEN OSTOT	-21 709 510	-1 478 863	-1 382 493	-2 001 109	-1 941 845
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-197 072	-190 894	-131 340	-126 100	-129 570
AVUSTUKSET	-402 737	-394 528	-388 484	-493 500	-636 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-250 371	-555 210	-81 749	-47 955	-61 005
TOIMINTAKULUT	-23 703 315	-3 709 471	-2 962 880	-3 508 295	-3 616 886
TOIMINTAKATE*	-22 983 872	-2 939 601	-2 533 450	-3 350 445	-3 426 266

* Valtuustoon nähden sitova taso

KÄYTTÖTALOUSHENNOVVERTAILU – KUNNANHALLITUS

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Ulkoiset					
- toimintatuotot	719 444	769 870	429 429	157 850	190 620
- toimintakulut	-23 703 315	-3 709 471	-2 962 880	-3 708 295	-3 616 886
Ulkoinen toimintakate	-22 983 871	-2 939 601	-2 533 451	-3 550 445	-3 426 266
Sisäiset					
- toimintatuotot	312 395	318 094	244 653	280 235	158 770
- toimintakulut	-172 782	-128 445	-121 158	-92 006	-114 804
Sisäinen toimintakate	139 613	189 649	123 495	188 229	43 966
Toimintakate	-22 844 258	-2 749 952	-2 409 956	-3 362 216	3 382 300
Poistot ja arvonalentumiset	-18 676	-290 635	-245 789	-250 330	-257 830

7.1.1. Keskusvaalilautakunta

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: lautakunnan jäsenet, hallintopäällikkö

TOIMINTA-AJATUS

Kunnan keskusvaalilautakunta tuottaa kuntalaisille vaalipalvelut eri vaaleja koskevan lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaisesti.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Vuonna 2026 ei ole vaaleja.

7.1.2. Kunnanvaltuusto

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Valtuusto kokoontuu päättäminään aikoina ja valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja. Tarvittaessa pidetään keskeisistä päätettäväksi tulevista asioista kyselytunteja ja seminaareja. Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Kuntalaisten osallistaminen ja aktivoiminen		
Kuntastrategian hyväksyminen.	Valtuusto on hyväksynyt kuntastrategian vuodesta 2026 eteenpäin.	Kuntastrategia hyväksytty kunnanvaltuustossa 2026/ kuntastrategia hyväksymättä kunnanvaltuustossa 2026.
Laadukkaat ja monipuoliset asumisvaihtoehdot		
Kunnanvaltuusto toteuttaa tutustumisen kohteeseen, joka kytkeytyy tulevan kuntastrategian painopisteisiin tai kärkihankkeeseen.	Kunnanvaltuusto on tutustunut kohteeseen, joka kytkeytyy kuntastrategian painopisteisiin tai kärkihankkeisiin.	Tutustuminen tehty vuoden 2026 aikana/tutustuminen tekemättä vuoden 2026 aikana.
Tasapainossa oleva kuntatalous		
Talous pidetään ylijäämäisellä uralla.	Tohmajärven kunnan tuloslaskelma on ylijäämäinen vuoden 2026 tilinpäätöksessä.	Vuoden 2026 tilinpäätöksessä tuloslaskelma on ylijäämäinen/tuloslaskelma on alijäämäinen.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Nettokustannus €/asukas	19	16	26	22	23
Kokoukset, kpl	8	7	7	6	
Seminaarit, iltakoulut	0	0	4		
Käsitellyt §	96	103	73		

7.1.3. Tarkastuslautakunta

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Kuntalain 121 ja 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
- huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisesta ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi
- valmistella tilintarkastuskertomuksen käsittely valtuustolle
- hankittava asianomaisen selvitys ja kunnanhallituksen lausunto tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Lautakunnan arvioinnin kohteena ovat erityisesti kunnanvaltuuston hyväksymien strategioiden ja tavoitteiden toteutuminen sekä kokonaisarvio kunnan toiminnan tuloksellisuudesta kuntalaisten näkökulmasta. Lautakunta työskentelee yhteistyössä tilintarkastajien kanssa.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Tasapainossa oleva kuntatalous		
Kuullaan toimialajohtajia ja asiantuntijoita	Kuultu vähintään 10 eri henkilöä.	Toteutuneet kuulemiset lkm.
Tutustutaan painopistealueena oleviin kohteisiin.	Tutustuttu vähintään 3 painopistealueena olevaan kohteeseen.	Toteutuneet tutustumiset lkm.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	5	5	6	5	6
tarkastuspäivät, kpl	11,1	10,5	15,6	10,0	10,0
kokoukset, kpl	9	9	9	10	10
käsitellyt §	69	80	64	70	70

7.1.4. Yleisjohto

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Kunnan yleisjohdon tehtävänä on koko kuntakonsernin johtaminen ja kunnan elinvoimaisuuden edistäminen ja turvaaminen. Markkinointi- ja viestintäkoordinaattori vastaa kunnan markkinoinnista yhdessä kunnan muiden toimialojen kanssa.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Kunnanhallitus vastaa kunnan konserniohjauksesta, kehittämistoiminnasta, hallinnosta, taloudenhoidosta ja sisäisestä valvonnasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnanjohtaja kuntastrategian, johtajasopimuksen ja vuosikohtaisten tulostavoitteiden mukaisesti.

Vanhusneuvosto vaikuttaa ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja palvelutarpeiden huomioimisesta kunnan päätöksenteossa ja järjestää tapahtumia.

Vammaisneuvosto vaikuttaa vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin ja palvelutarpeiden huomioimisesta kunnan päätöksenteossa. Kunnanhallitus vastaa ELYN joukkoliikenteen omarahoituksesta ja kyytitakuumien järjestämisestä.

Kunnanhallituksen vastuulla on kunnan markkinointi yhdessä kunnan muiden toimialojen kanssa. Yleisjohdon palkkalistoilla on kunnan viestintä- ja markkinointikoordinaattori, jonka tehtäväkuvaan on myös matkailun yhdyshenkilönä toimiminen ja tapahtumien koordinointi.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Tasapainossa oleva kuntatalous		
Kunnanhallitus valmistelee linjauksia hankintalain muutoksen vuoksi palveluihin, jotka kunta tuottaa inhouse-yhtiöiden kautta.	Kunnanhallitus on käsitellyt kokouksessaan tai seminaarissaan hankintalaista johtuvia palvelutuotannon muutoksia.	Kunnanhallitus on käsitellyt palvelutuotannon muutoksia kokouksessa tai seminaarissa/kunnanhallitus ei ole käsitellyt muutoksia.
Työpaikkojen ja yritysten määrän kasvu		
Kuntastrategian kärkihankkeen suunnitelmien laatiminen.	Kunnanhallitus on valmistellut vuoden 2026 aikana yhden kuntastrategian kärkihankkeen toteutumista kokouksessa tai seminaarissa.	Kunnanhallitus on käsitellyt kuntastrategian mukaisen kärkihankkeen toteuttamista kokouksessa tai seminaarissa/kunnanhallitus ei ole käsitellyt kuntastrategian mukaisen kärkihankkeen toteutumista.
Viestinnän kehittäminen		
Tehostetaan ulkoista viestintää sekä medianäkyvyyden että nettisivu-uudistuksen kautta.	Tohmajärveltä on julkaistu vähintään maakunnallisessa mediassa 30 uutista vuoden aikana, kunnan nettisivut on uudistettu vuoden 2026 loppuun mennessä.	Julkaistujen uutisten määrä, valmiit nettisivut.

Vilkas ja monipuolinen tapahtuma- ja kulttuurielämä		
Vapputapahtuman järjestäminen jo olemassa olevien tapahtumien lisäksi	Vapputapahtuma 30.4.2026, Pötsipäivät 22.-28.6.2026, Värtsiläpäivät 17.-19.7.2026, Rajan Ryssäys syyskuu 2026, Hämärätori 18.9.2026, Perinteiset joulumyyjäiset 12.12.2026	Vapputapahtuma

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	166	216	188	206	230
kokoukset, kpl	24	20	15	14	
kokous §	410	335	261		

7.1.5. Kehittämispalvelut

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Kehittämispalvelut luo edellytyksiä kunnan ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä työpaikkojen syntymiseksi ja säilymiselle toimimalla yhteistyössä yrittäjien, kunnan muiden toimialojen sekä Business Joensuun ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Yritysyhteistyö ja elinkeinotoiminnan kehittäminen, kiinteistöjen vuokraus ja myynti.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Työpaikkojen ja yritysten määrän kasvu		
Kunnanjohtaja vieraillee aktiivisesti paikkakunnan yrityksissä.	Vuoden 2026 aikana kunnanjohtaja toteuttaa vähintään 8 yritysvierailua.	10 yrityskäyntiä toteutettu vuoden 2026 aikana/ei toteutettu.
Työpaikkojen ja yritysten määrän kasvu		
Uusia yrityksiä syntyy Tohmajärven kunnan alueelle.	Uusia yrityksiä on perustettu enemmän, kun yrityksiä on lakannut vuoden 2026 aikana.	Yrityksiä on perustettu enemmän kuin niitä on lakannut vuoden 2026 aikana.
Kunnan omistama rakennuskanta		
Kehittämispalveluiden kiinteistön käyttöasteen parantaminen.	Kehittämispalveluiden kiinteistöjen käyttöaste on parantunut 31.12.2025 tilanteeseen nähden.	Kehittämispalveluiden kiinteistöjen käyttöaste on parempi 2026 vuoden lopussa, kun 2025 vuoden alussa.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	78	111	75	74	68
uusien yritysten määrä, lkm/v	21	13	12		

7.1.6. Maaseutupalvelut

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Pohjois-Karjalan maaseutupalvelut vastaavat maaseutuelinkeinoviranomaistehtävistä ja maaseutuelinkeinojen kehittämisestä.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Pohjois-Karjalan kuntien maaseutupalvelut yhdistyivät yhdeksi yksiköksi vuoden 2021 alusta. Tohmajärvellä on yksikön toimipiste, jossa työskentelee maaseutuasiamies neljänä päivänä viikossa. Toiminnan ydinsisältö on viranomaispalvelujen tarjoaminen maatalousyrittäjille, kuten viljelytukien käsittely ja neuvonta, riista- ja petovahinkokorvauksien käsittely, hukkakauralakiin perustuva valvonta ja neuvonta, eläintenpitäjien rekisteröintiin liittyvät tehtävät, viranomaistehtävät häiriö- ja poikkeusoloissa, rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen arvioiminen ja lausunnot sekä muut maaseutuviranomaiselle säädettyt tehtävät.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö		
Maaseudun elinvoimaisena säilyttäminen.	Tukeen oikeutettuja ja hakeneita maatiloja 130 kpl.	Tukea hakeneet maatilat, kpl.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	18	18	19	21	20
maatilat	140	132	130	130	130

7.1.7. Työllisyyspalvelut

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Pitkäaikaistyöttömyyden aiheuttamien kustannusten ja inhimillisen syrjäytymisen estäminen ja hallitseminen yhteistyössä työllisyshoidon verkoston kanssa.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Lakisääteisten työvoimapalveluiden ja kunnan vapaaehtoisten työllisyyspalveluiden yhteistyö ja sitä kautta työnhakija-asiakkaiden tehokkaampi ohjaus kohti työtä tai koulutusta. Työllisyyden hoidon verkoston yhdessä toimiminen työllisyystilanteen kohentamiseksi ja työttömyyden vähentämiseksi.

Työnhakija-asiakkaiden laaja-alainen neuvonta- ja ohjaustehtävä. Työnantajille tiedottaminen ja ohjaus käytettävissä olevista työllistämisen tukitoimista; kuntalisän käyttäminen työllistämisen tehostamiseksi. Työllisyyspalveluiden vastuulla on myös KELAN-palvelupisteen toiminnan pyörittäminen kunnanvirastolla.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Työllisyys		
Keski-Karjalan palvelualueen lakisääteisten ja kuntien vapaaehtoisten työllisyyspalvelujen entistä tiiviimpi yhteistyö. Tavoitteena järjestää syksyllä 2026 seudullinen Työtä-tapahtuma, joka kokoaa yhteen paikalliset työnantajat ja koulutuspalvelujen järjestäjät.	Toteutunut Työtä-tapahtuma	Toteutunut tapahtuma
Tohmajärven työllisyysalueen toimijoiden yhteistyön tiivistäminen ja tehokkaampi tiedonkulku toimijoiden välillä	Viisi kokousta vuoden 2026 aikana	Toteutuneet kokoukset

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	154	141	155	350	363
työvoima	1 749	1 738	1 700		
työttömyys-%	14,8	14	15,8		
työttömien määrä	258	250	269		
työttömien aktiivointiaste	31,9	31,0	26,3		
työmarkkinatuen kuntaosuus €	279 077	299 592	311 804	610 000	585 000

7.1.8. Hallintopalvelut

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: hallintopäällikkö

TOIMINTA-AJATUS

Kunnan päätöksenteko on avointa ja osallistavaa. Toimielimet luovat omalla toimialallaan edellytyksiä avoimelle toiminnalle asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Kunnanjohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat huolehtivat, että kunnan asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoa valmisteltavina olevista asioista ja voivat osallistua niiden valmisteluun. Tiedonhallinta vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa tietoturvajärjestelyistä. Asiakirjahallinto vastaa kunnan pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista. Osana hyvää hallinto järjestetään kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Hallintopalvelut toteuttaa hallituksen ja valtuuston asioiden valmistelutyötä sekä huolehtii päätösten täytäntöönpanosta sekä vastaa kunnan kirjaamosta. Hallintopalvelut toimii tarvittaessa hallinnon asiantuntijana kunnan muille toimialoille. Talouspalvelut toteuttaa kunnan kirjanpito, palkanlaskenta ja tilinpäätös lain vaatimusten mukaisesti käyttäen nykyaikaisia ohjelmistoja ja järjestelmiä. Talouspalvelut vastaa koko kunnan taloudenhoidosta. Taloushallinto hoitaa kunnan kirjanpidon ja henkilöstön sekä luottamushenkilöiden palkkahallinnon, vastaa ostolaskujen kierrätyksestä sekä kunnan osto- ja myyntireskontrasta, maksuvalmiudesta, veloista ja perinnästä. Tämän lisäksi talouspalvelut valmistelee kunnan talousarvion, osavuosi- ja vuosiraportit, tilinpäätöksen ja taloustilastot yhdessä kunnan muun henkilöstön kanssa. Talouspalvelujen henkilöstö palvelee myös kuntalaisia ja muita asiakkaita erityisesti osto- ja myyntilaskujen selvittämistä koskevissa kysymyksissä.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Talouspalvelut taloustoimiston osalta yhdistyvät hallintopalveluihin ja palkkatoimiston osalta henkilöstöpalveluihin. Suomi.fi -viestien käyttäminen lain edellyttämällä tavalla ja sähköisen arkiston käyttöönotto.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Viestinnän kehittäminen		
Suomi.fi -viestit käytössä viranomaistoiminnassa	Hallintolain 54 §:n mukaiset tiedoksiannot toimitetaan suomi.fi viestein kaikista järjestelmistä tai järjestelmälle on saatu poikkeuslupa.	Suomi.fi viestejä toimittavien ohjelmistojen lukumäärä ja tai ohjelmistojen lukumäärä, joille on saatu poikkeuslupa.
Sopimushallinnan toimintaohjeen päivittäminen	Kunnanhallitus on hyväksynyt sopimushallinnan toimintaohjeen vuoden 2026 aikana.	Kunnanhallituksen päätöspäivämäärä.
Kannustava johtaminen ja sitoutunut henkilöstö		
Sähköisen arkistoon siirretään muitakin kuin lomituspalvelujen asiakirjoja	Siirrettyjen asiakirjatietojen määrä > 0 megatavua vuonna 2026.	Sähköiseen arkistoon siirrettyjen asiakirjatietojen määrä megatavuuina.
Tasapainossa oleva kuntatalous		
Kunnan taloushallinnon vuosikellon laatiminen	Kunnanhallitus on hyväksynyt taloushallinnon vuosikellon vuoden 2026 aikana.	Kunnanhallituksen päätöspäivämäärä.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	73	76	74	78	103
kunnanhallituksen pöytäkirjan julkaisuun kulunut aika (x kalenteripäivää kokouksen jälkeen)		4	3,5		
Visma-allekirjoitukset		1832	3 513		
Sähköisen arkiston koko mt/kpl		788/3908	2,58		
			Gt/31417		
vireille tulleiden asioiden määrä	389	195	167		
lähetetyt myyntilaskut, sis. maksu-kehotukset	16 520	16 617	18 103	16 000	
käsitellyt ostolaskut	7 445	6 149	5 359	5 500	

7.1.9. Henkilöstöpalvelut

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: henkilöstösihteeri

TOIMINTA-AJATUS

Henkilöstöpalvelut vastaavat työnantajana kunnan henkilöstöpolitiikasta ja henkilöstöjohtamisen linjauksista. Tehtäväkenttään kuuluu kunnan palkkausjärjestelmän kehittäminen ja kunnallisten virka- ja työehtosopimusten mukaisen toiminnan varmistaminen sekä niihin liittyvien paikallisten kysymysten ratkaiseminen. Henkilöstölle taataan vaikuttamismahdollisuus heitä koskevissa asioissa. Kantavana periaatteena on henkilöstön tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu. Henkilöstöpalvelujen tehtävänä on laatia ja kehittää kunnan henkilöstöhallintoon liittyviä prosesseja ja ohjeistuksia. Henkilöstöpalvelujen rooli on tukea kunnan operatiivista johtoa ja esihenkilöitä henkilöstöjohtamiseen ja sen kehittämiseen liittyvissä asioissa. Henkilöstöpalvelut huolehtivat myös yhteistoimintajärjestelmän ja työsuojelutoiminnan keskittämistä järjestämisestä kunnassa. Henkilöstöpalvelun resurssia varataan esihenkilöiden tukemiseen erilaisissa HR-pulmatilanteissa ja työnantajan näkemyksen kirkastamiseen. Henkilöstöpalvelut vastaavat koko henkilöstön palkanmaksusta ja siihen liittyvästä hallinnoinnista, kuten palkkojen oikeellisuuden tarkistamisesta.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Vuosi 2026 tulee olemaan merkittävä henkilöstöhallinnon kehittämisen kannalta, sillä silloin käynnistyy uuden HR-järjestelmän käyttöönotto. Nykyinen Meitan tarjoama Populus-ohjelma poistuu käytöstä vuoden lopussa, 31.12.2026. Uuden järjestelmän käyttöönottoon liittyy laaja suunnittelu- ja valmisteluvaihe. Uusi HR-järjestelmä tulisi olla tuotantokäytössä 1.1.2027 alkaen.

Työsuojelun uusi nelivuotinen yhteistyötoimintakausi käynnistyy 1.1.2026.

Toiminnallisina tavoitteina tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen sekä työkykyjohtamisen malli, joka sisältää päivitettyt toimintamallit ja ohjeet Kaari-mallista, päihdeohjelmasta, häirinnän ja epäasiallisen kohtelun toimintamallin.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Kannustava johtaminen ja sitoutunut henkilöstö		
Työkykyjohtamisen malli: sis. päivitetty Kaari-mallin, päihdeohjelman, häirinnän ja epäasiallisen kohtelun toimintamallin	Tohmajärven kunnassa on otettu käyttöön työkykyjohtamisen malli.	Työkykyjohtamisen mallin sisältö on kokonaisuudessaan valmis
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen	Henkilöstölle toteutetaan kysely, jota käytetään suunnitelman laatimisen tukena. Tohmajärven kunnassa on päivitetty tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma.	Kysely ja suunnitelma on laadittu. Kyselyn pohjalta on saatu tietoa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta ja mahdollisista kehittämiskohteista.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	30	33	33	36	69
Rekrytointien määrä (Kuntarekry)	30	47	45		
Henkilöstötutkimuksen suositte- luprosentti	73,3		84,0		
Toisen työnantajan palvelukseen lähteneet vakinaiset	6	8			

7.2. Lomitus

KÄYTTÖTALOUS (ulkoinen)

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT	1 932 225	6 311 645	5 910 389	5 119 664	5 799 803
MAKSUTUOTOT	263 816	849 133	954 063	680 500	750 000
TUET JA AVUSTUKSET	172 623	32 303	43 325	27 270	27 900
MUUT TOIMINTATUOTOT			127		0
TOIMINTATUOTOT	2 368 663	7 193 081	6 907 904	5 827 434	6 577 703
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-1 780 956	-5 324 891	-5 144 522	-4 368 963	-5 190 637
PALKAT JA PALKKIOT	-1 391 072	-4 295 531	-4 225 569	-3 562 428	-4 389 131
HENKILÖSIVUKULUT	-389 884	-1 029 360	-918 953	-806 535	-801 506
ELÄKEKULUT	-323 145	-833 236	-809 521	-702 368	-682 634
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-66 738	-196 124	-109 432	-104 167	-118 872
PALVELUJEN OSTOT	-288 386	-918 154	-1 003 261	-885 156	-879 737
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-19 068	-55 551	-60 802	-60 700	-78 979
AVUSTUKSET	-140 394	-531 252	-378 117	-370 000	-320 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-6 237	-15 742	-13 428	-20 170	-33 570
TOIMINTAKULUT	-2 235 040	-6 845 590	-6 600 129	-5 701 989	-6 502 923
TOIMINTAKATE*	133 623	347 491	307 775	125 445	74 780

* Valtuustoon nähden sitova taso

KÄYTTÖTALOUSHMENOVERTAILU – LOMITUSPALVELUT

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Ulkoiset					
- toimintatuotot	2 368 663	7 193 081	6 907 904	5 827 434	6 577 703
- toimintakulut	-2 235 040	-6 845 590	-6 600 129	-5 701 989	-6 502 923
Ulkoisen toimintakate	133 623	347 491	307 775	125 445	74 780
Sisäiset					
- toimintatuotot	0	0	0	0	0
- toimintakulut	-25 171	-27 756	-47 752	-27 445	-14 780
Sisäinen toimintakate	-25 171	-27 756	-47 752	-27 445	-14 780
Toimintakate	108 452	319 735	260 023	98 000	60 000
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: lomituspalvelujohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Pohjois-Karjalan lomituspalvelujen tehtävänä on järjestää lomituspalvelulain mukaiset palvelut alueen maatalousyrittäjille, jotta he voivat irrottautua päivittäisistä välttämättömistä karjanhoitoon liittyvistä töistä. Toiminnasta otetaan huomioon kaikkien osapuolten tarpeet ja toivomukset. Lomituspalvelut pyritään jakamaan tasapuolisesti ympäri vuoden. Lomituspalvelut järjestetään lainmukaisesti, painottaen taloudellisuutta ja tehokasta resurssien käyttöä.

Lomituspalveluiden taloudellinen osuus on täysin valtion korvattavaa toimintaa. Mikäli lomituksen menot alittavat tai ylittävät tilivuoden budjetin, tasataan ne valtionkorvausselvityksessä seuraavan vuoden aikana. Lisäksi maatalousyrittäjien eläkelaitos (MELA) osoittaa hallintorahaa, jonka suuruus määräytyy edellisen vuoden toteutuneiden lomituspäivien mukaan, kattaen hallinnolliset ja taloudelliset palvelut.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Pohjois-Karjalan lomituspalvelujen keskeisenä tavoitteena on tuottaa lainmukaiset lomituspalvelut taloudellisesti, tehokkaasti ja varmistaa riittävä, ammattitaitoinen työvoima. Samalla pyritään tukemaan sekä maatalousyrittäjien, että maatalouslomittajien työssä jaksamista. Hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava lomittajatyövoima on koko toiminnan perusta, sillä vain jaksava ja sitoutunut henkilöstö pystyy takaamaan maatalousyrittäjille laadukkaan ja luotettavan palvelun. Tämän saavuttamiseksi tuemme lomittajien työssä jaksamista sekä tarjoamme heille jatkuvaa koulutusta ja kehittymismahdollisuuksia.

Palveluiden jatkuva kehittäminen on toiminnan ytimessä. Pohjois-Karjala osallistuu aktiivisesti myös valtakunnallisiin kehityshankkeisiin, mikä varmistaa lomituspalvelujen ajantasaisuuden ja niiden tehokkaan toiminnan tulevaisuudessa.

Näiden tavoitteiden avulla varmistamme, että maatalousyrittäjät voivat luottaa lomituspalveluihin, jotka toteutetaan taloudellisesti tehokkaasti ja korkealla laadulla kaikkina vuodenaikoina ja palvelut vastaavat maatalousyrittäjien muuttuviin tarpeisiin.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Ilmastotavoitteet HINKU-kriteerien mukaisesti		
Taloudellinen toiminta ja hallinnon tehokkuus	Maatalousyrittäjille järjestetään lainmukaiset ja laadukkaat lomituspalvelut. Maatalousyrittäjä saa 26 VL päivää vuodessa sekä toteutumattomien sijaisapujen määrä on alle 5% pyydetyistä.	Maatalousyrittäjille järjestetään lainmukaiset ja laadukkaat lomituspalvelut. Maatalousyrittäjä saa 26 VL päivää vuodessa sekä toteutumattomien sijaisapujen määrä on alle 5% pyydetyistä.
Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö		
Maatalousyrittäjien työssä jaksamisen tukeminen toimivilla lomituspalveluilla, palveluiden laadun ja toimivuuden varmistaminen.	Asiakastyytyväisyys melan asettamien mittareiden mukaisesti 1-5, asiakastyytyväisyys kysely jatkuvana maatalousyrittäjille	Asiakastyytyväisyys melan asettamien mittareiden mukaisesti 1-5, asiakastyytyväisyys kysely jatkuvana maatalousyrittäjille

Kannustava johtaminen ja sitoutunut henkilöstö		
Henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen ja työssä jaksamisen tukeminen	Henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen ja työssä jaksamisen tukeminen	Työpaikalla luodaan avoin ja kannustava ilmapiiri, jossa esihenkilöt toimivat aktiivisina tukijoina. Työntekijät kokevat, että heidän työkykyään ja jaksamistaan seurataan säännöllisesti ja heille tarjotaan tarvittavat resurssit ja tuki hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	-33	-78	-65	-25	-16
lomituspalvelujen asiakkaat	186	606	566	560	495
lomituspäivät	8 897	26 559	25 173	25 000	23 100
vuosilomapäivät	4 733	14 819	13 800	14 560	12 870
sijaisapupäivät	3 186	8 047	8 000	7 800	8 100
tuettu maksullinen lomitus	978	3 693	3 373	2 640	2 130
lomituspalvelujen käyttökustannus pidettyä lomapäivää kohti €	187	207	206	205	

7.3. Sivistyslautakunta

Sivistystoimen palvelut keskittyvät vuonna 2026 laadukkaiden peruspalveluiden tarjoamiseen. Lakisääteisten palveluiden osalta palveluissa turvataan kasvun ja kehityksen tuki. Ei-lakisääteisiä palveluita tarjotaan talousarvion puitteissa mahdollisimman monipuolisesti ja laadukkaasti niin kansalaisopiston, kirjasto- ja kulttuuripalveluiden kuin liikunta- ja nuorisopalveluidenkin osalta. Eri ikäryhmiä huomioiva sivistystoimialan monipuolinen tarjonta edistää sekä yksilöiden että yhteisöjen hyvinvointia ja elämänlaatua.

Yleinen toiminta-ajatus on edistää ja tukea asukkaiden sivistystä, aktiivista oppimista ja kulttuurista osallistumista, sekä tarjota mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja hyvinvointiin. Tarjoamme mahdollisuuden aktiiviseen elämään ylläpitämällä liikkumaan kannustavia paikkoja eri puolilla kuntaa.

Yhteistyötä vahvistetaan niin seutukunnallisesti kuin maakunnallisestikin. Panostamme sellaisten palveluiden järjestämiseen, jotka tukevat asukkaiden elämänlaatua, hyvinvointia ja kehitystä. Sivistystoimiala kattaa useita eri sektoreita, kuten varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen, kansalaisopiston, kirjasto- ja kulttuuripalvelut, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä Keski-Karjalan Musiikkiopisto.

Kukin sivistystoimialan sektori toteuttaa omaa perustehtäväänsä mahdollisimman monipuolisesti kunta-laisten hyvinvointi keskiössä. Jokaisen osa-alueen toiminnan sisältö on tarkemmin kuvattu talousarviokirjassa omissa kohdissaan.

KÄYTTÖTALOUS (ulkoinen)

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	749 562	622 315	570 004	559 096	561 957
MAKSUTUOTOT	321 383	329 398	309 524	314 200	318 400
TUET JA AVUSTUKSET	408 450	467 905	342 744	186 950	182 739
MUUT TOIMINTATUOTOT	20 850	49 645	73 691	36 000	106 213
TOIMINTATUOTOT	1 500 245	1 469 263	1 295 963	1 096 246	1 169 309
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-6 289 106	-6 719 487	-6 508 432	-6 658 273	-6 674 763
PALKAT JA PALKKIOT	-5 113 353	-5 446 358	-5 322 767	-5 459 052	-5 501 493
HENKILÖSIVUKULUT	-1 175 753	-1 273 130	-1 185 666	-1 199 221	-1 173 270
ELÄKEKULUT	-1 002 330	-1 078 058	-1 044 849	-1 044 538	-990 222
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-173 422	-95 071	-140 817	-154 683	-182 477
PALVELUJEN OSTOT	-1 649 894	-2 507 002	-2 400 752	-2 410 200	-2 558 607
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-307 490	-317 677	-252 781	-240 560	-332 950
AVUSTUKSET	-146 928	-121 460	-132 033	-120 000	-123 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-592 879	-956 458	-1 037 105	-1 015 025	-853 870
TOIMINTAKULUT	-8 986 295	-10 622 084	-10 331 103	-10 444 058	-10 543 190
TOIMINTAKATE*	-7 486 050	-9 152 821	-9 035 140	-9 347 812	-9 373 881

* Valtuustoon nähden sitova taso

Vertailuvuodet sisältävät myös Keski-Karjalan Musiikkiopiston kustannukset. Ravinto- ja siivouspalvelut on ulkoistettu vuoden 2023 alusta.

KÄYTTÖTALOUSMENOVERTAILU – SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Ulkoiset					
- toimintatuotot	1 500 245	1 469 263	1 295 963	1 096 245	1 169 309
- toimintakulut	-8 986 295	-10 622 084	-10 331 103	-10 444 058	-10 543 190
Ulkoinen toimintakate	-7 486 050	-9 152 821	-9 035 140	-9 347 813	-9 373 881
Sisäiset					
- toimintatuotot	89 476	95 044	85 358	82 794	87 309
- toimintakulut	-1 624 941	-939 973	-902 821	-927 030	-926 706
Sisäinen toimintakate	-1 535 465	-844 929	-817 463	-844 236	-839 397
Toimintakate	-9 021 515	-9 997 750	-9 852 603	-10 192 049	-10 213 278
Poistot ja arvonalentumiset	-192 884	-194 394	-92 616	-113 850	-109 730

7.3.1. Hallinto

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: lautakunnan jäsenet, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Hallinnon tehtävänä on hoitaa sivistystoimen hallintoa ja näin tukea sivistystoimen eri toimintoja niiden perustehtävässä.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Sivistystoimen hallintohenkilöstö vastaa sivistyslautakunnan kokousasioiden valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta, talousarvion valmistelusta ja sen toimeenpanosta, valtionosuuslaskelmista ja tilastoinnista, koulukuljetuksista ja monista henkilöstöhallintoon liittyvistä tehtävistä. Hallinnossa koordinoidaan kunnassa tehtävää terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä ja kotoutumiseen liittyviä velvoitteita.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Kuntalaisten osallistaminen ja aktivoiminen		
Yhdistysiltojen järjestäminen	Yhdistysiltojen järjestäminen 2 x vuodessa: keväällä ja syksyllä. Ke- väällä kolme samansisältöistä yh- distysiltaa eri kylillä. Syksyllä yhdis- tysilta, koulutuspainotus. Osallistu- jia illoissa yhteensä vähintään 25 henkilöä.	Iltojen määrä ja osallistujien määrä.
Osallisuus ja yhteisöllisyys		
Hop-in-palvelun hyödyntäminen ja käytön lisääminen kunnan ja kolmannen sektorin toiminnoissa.	Hop-in-palvelu käytössä kolmella uudella toimijalla. Hop-in on digi- taalin palvelu ja mobiilisovel- lus, joka kokoaa yhteen Tohma- järven alueen harrastukset ja ta- pahtumat. Sen tarkoituksena on helpottaa vapaa-ajan toiminnan löytämistä, hallintaa, viestintää ja osallistumista niin kunnalle kuin, yksityishenkilöille, yhdis- tyksille ja yrityksille.	Uusia toimijoita X määrä.
Viestinnän kehittäminen		
ePerusteet-palvelun käyttöönotto (opetussuunnitelmien julkaisu)	Opetussuunnitelmat julkaistu ePe- rusteissa vähintään 2/6 tulosityks- kössä.	ePerusteet-palvelussa julkaistujen opetussuunnitelmien määrä.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	74	83	86	88	91
Koulutoimisto					
oppilaita/opiskelijoita 20.9.	440	441	424		
nettokustannus €/oppilas	327	450	500		
Musiikkiopisto					
kunnan oppilaspaikat	53	53	53		
nettokustannus €/oppilas	2 312	2 544	2 504		

7.3.2. Perusopetus

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: sivistys- ja hyvinvointijohtaja, Maiju Lassilan koulun rehtori

TOIMINTA-AJATUS

Kaikille peruskoulun oppilaille annetaan mahdollisuus oppimiseen, terveeseen kasvuun ja tunnetaitojen kehittymiseen niin, että heillä on peruskoulun päätettyään hyvä yleissivistys sekä opetussuunnitelman mukaiset tiedot ja taidot. Lisäksi kouluissa tuetaan määrätietoisesti terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Peruskoulumme vahvistavat oppilaan aktiivisuutta ja mahdollistavat onnistumisen kokemuksia siten, että opetus lisää oppilaan kokemaa oppimisen ja opiskelun merkityksellisyyttä.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Kunnassa on yksi yhtenäiskoulu ja yksi alakoulu. Maiju Lassilan yhtenäiskoulussa on luokat 1-9 ja Tikkanen alakoulussa luokat 1-6.

Jokainen koulu laatii vuosittain oman työsuunnitelmansa, johon kirjataan tarkemmin koulun toiminta kyseisen lukuvuoden aikana. Työsuunnitelma sisältää koulukohtaisia painopistealueita ja erityisteemoja. Kaikkien alakoulujen jatkuvana ja keskeisenä painopistealueena on tapakasvatus ja hyvien tapojen korostaminen.

Perusopetus vastaa aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Iltapäivätoimintaa järjestetään kunnan omana toimintana Maiju Lassilan koulussa ja Tikkanen koulussa. Aamupäivätoimintaa järjestetään Maiju Lassilan koulussa.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Osallisuus ja yhteisöllisyys Perusopetuslakiin tehty tuen uudistus korostaa moniammatillista yhteistyötä. Opettajat ja ohjaajat tekevät enemmän yhteistyötä oppimisen tuen ja opetuksen kehittämisen parissa.	Luodaan rakenteita, jotka mahdollistavat luontevan yhteistyö henkilökunnan välillä.	Toteutui/Ei toteutunut
Hyvinvointi ja toimintakykyiset asukkaat Liikunnallisen elämäntavan edistäminen. Perusopetus noudattaa Liikkuva koulu -periaatteita.	Perusopetus alkaa noudattaa Liikkuva koulu -periaatteita.	Toteutui/Ei toteutunut

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	986	1 201	1 195	1 294	1 309
valtionosuus iltapäivätoimintaan	19 725	25 787	25 594	25 802	25 802
oppilasmäärä	385	388	373		
nettokustannus €/oppilas (ulk.)	8 842	11 793	12 745		

7.3.3. Lukiokoulutus

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Lukiomme tarjoaa opiskelijoille laajan yleissivistyksen sekä riittävät tiedolliset ja taidolliset valmiudet jatko-opintoja ja työelämää varten. Opiskelu- ja työympäristönä lukiomme on kehittymismyönteinen ja ilmapiiriltään kannustava. Toimintaamme ohjaa ajatus lukiosta, jonka opiskelijat ovat motivoituneita ja hyvinvoivia ja menestyvät hyvin omalla opintopolullaan. Lukiotyö pohjaa työn kunnioitukseen ja ohjaa oma-aloitteisuuteen. Opiskelijoita kannustetaan ottamaan itselleen sopivia yksilöllisiä tavoitteita, haastamaan ja kehittämään omia oppimistaitojaan ja arvioimaan edistymistään.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Lukio toimii yksisarjaisena. Lukio tarjoaa laadukasta opetusta niin suomalaisille kuin kansainvälisille opiskelijoille. Pienen lukion vahvuutena näemme sen, että voimme tarjota yksilöllistä tukea opintojen ajalle - jokaisen opiskelijan omaa oppimispolkua voidaan rakentaa opiskelijan omat kiinnostuksen aiheet huomioiden. Yhteistyötä tehdään maakunnan lukioden ja erityisesti Kiteen lukion kanssa, esimerkiksi yhteisiä kursseja järjestämällä ja tekemällä hankeyhteistyötä. Myös korkea-asteen kanssa toteutetaan yhteistyötä monipuolisten valinnaiskursseiden muodossa. Lukiokoulutus tarjoaa vahvat tietotaidot ja valmiudet tulevia jatko-opintoja ja työelämää varten.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Osallisuus ja yhteisöllisyys		
Lukion opiskelijoiden ja huoltajien osallistaminen toiminnan suunnittelussa ja hyvinvoinnin huomioimisessa otetaan osaksi toimintakulttuuria.	Edellisillä toimintakausilla tehdyt hyviksi koetut toiminnot vakiinnutetaan. (3 kpl)	Vakiinnutettiin X määrä toimintatapoja.
Ollaan mukana kansainvälisessä toiminnassa.	Luodaan kansainvälisiä kontakteja (3 kpl).	Toteutui X uutta kansainvälistä kontaktia.
Vilkas ja monipuolinen tapahtuma- ja kulttuurielämä		
Juhlitaan Tohmajärven lukion 60 -vuotista taivalta.	Järjestetään nykyisille ja entisille opiskelijoille juhlatilaisuuksia 60-vuotisen toiminnan kunniaksi. (2 kpl)	Toteutettiin X tilaisuutta.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	155	167	166	184	186
opiskelijoita	52	53	51		
nettokustannus €/oppilas (ulk.)	10 951	12 312	12 957		

7.3.4. Kansalaisopisto

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Kansalaisopistot vastaavat paikallisiin sivistystarpeisiin ja yhteiskunnallisiin muutoksiin. Ne tarjoavat mahdollisuuden elinikäiselle oppimiselle, joka edistää tasa-arvoa, kehittymistä, hyvinvointia, aktiivista kansalaisuutta ja monikulttuurisuutta. Kansalaisopistossa järjestettävät kurssit tuovat yhteen eri-ikäisiä ihmisiä ja motivoivat heitä huolehtimaan terveydestään ja hyvinvoinnistaan, juuri näitä asioita kunnan hyvinvointisuunnitelmassa painotetaan. Tutkimusten mukaan kansalaisopisto tuottaa opiskelijalle opittujen asioiden lisäksi myös laajempia hyötyjä ja siksi koulutusinvestoinnit palautuvat rahassakin mitattuna moninkertaisina takaisin kuntiin.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Tohmajärven kansalaisopisto järjestää pääasiassa aikuisille suunnattua, tutkintoon johtamatonta koulutusta. Opetus tapahtuu n. 20 työpisteessä eri puolilla kuntaa. Opetuksen hoitaa n. 35 sivutoimista tuntiopettajaa. Tarjolla on lukuvuosittain noin sata eri kurssia. Kurssien lisäksi kansalaisopisto järjestää yleisluentoja eri aihealueista.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Hyvinvointi ja toimintakykyiset asukkaat		
Kansalaisopiston kokeilupäivä.	Osallistujia vähintään 15 henkilöä.	Osallistujamäärä
Osallisuus ja yhteisöllisyys		
Käyttäjälähtöinen kurssisuunnittelu.	Osallistujia vähintään 15 henkilöä.	Osallistujamäärä

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	60	63	64	59	51
pidetyt kurssit			114	90	90
valtionosuus	107 974	111 263	98 197	103 207	103 207
opiskelijoita keskimäärin	688	673	630	700	700
opetustuntien lukumäärä	2 573	2 818	2 867	2 900	2 800
nettokustannus €/opetustunti	98	91	89	80	72

7.3.5. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Kirjastopalvelut

Kirjasto on kaikille avoin ovi sivistykseen ja hyvinvointiin. Kirjastopalvelut edistävät monipuolista lukutaitoa, yhdenvertaisia mahdollisuuksia tiedon saatavuuteen ja käyttöön, elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiiviseen kansalaisuuteen, demokratiaan ja sananvapauteen. Kirjastoon kaikki ovat tervetulleita.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut edistävät, tukevat ja järjestävät monipuolista kulttuuritoimintaa kunnan alueella eri kulttuurimuotoja tarjoten. Kulttuuri nähdään tärkeänä sivistyksen ja hyvinvoinnin lähteenä sen lisäessä muun muassa elämänlaatua ja mielenhyvinvointia.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Kirjastopalvelut

Kuntalaisille on tarjolla monipuoliset kokoelmat ja saavutettavat kirjastopalvelut. Omatoimikirjaston avulla palvelut ovat käytettävissä laajemmin aukioloaikojen ulkopuolella. Kirjaston rooli on tukea oppilaiden koulu- ja vapaa-ajalla tapahtuvaa lukemista. Myös aikuisten monilukutaitoa pitää vahvistaa, jotta he pärjäävät entistä enemmän digitalisoituvassa yhteiskunnassa. Vaara-kirjastojen kanssa tehdään yhteistyötä.

Kulttuuripalvelut

Kuntalaiset saavat mahdollisuuden kulttuurin kokemiselle ja tekemiselle erilaisten tilaisuuksien ja tapahtumien muodossa. Koulupäivän aikaan toteutettava Koululaisten kulttuuripolku tarjoaa elämyksiä, kunkin luokka-asteen sisältöjen mukaisesti. Tohmajärvi kuuluu Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkostoon ja tekee yhteistyötä maakunnan eri kulttuuritoimijoiden kanssa.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen		
Aineistojen sisältöesittelyt lukutaitotyötä tukemaan.	Vähintään 6 sisältöesittelyä.	Kappalemäärä
Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö		
Ympäristötaiteella viihtyisyyttä arkeen.	Vähintään 2 toteutusta.	Kappalemäärä
Turvallinen arki ja ympäristö		
Kirjaston omatoimen päivitys ja sähkölukkojen asennus.	Kirjaston omatoimi päivitetty. Sähkölukot asennettu ala- ja yläkerran oviin.	Toteutui/ei toteutunut.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	88	102	104	101	109
- josta kirjastopalvelut	75	87	91	91	93
- josta kulttuuripalvelut	13	15	13	10	13
Kirjastopalvelut, lainausten lukumäärä	52 631	52 742	47 527	54 000	50 000
- josta kirjastoauton osuus	7 144	6 313	5 814	7 000	6 500
lainauksia/asukas	13,0	12,0	12,0	12,0	13,1
fyysiset käynnit	38 644	51 626	54 152	50 000	50 000
verkkokäyntejä	27 634	28 941	29 887	30 000	30 000
nettokustannus €/lainaus	6	6,7	7,6		7,2
Kulttuuripalvelut, tapahtumien lukumäärä	30	21	18	15	12

7.3.6. Liikunta- ja nuorisopalvelut

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Liikuntatoimi

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä kaikkien kuntalaisten liikunnan harrastamiseen tarjoamalla liikunta- ja virkistyspaikkoja ja vastaamalla niiden kunnossapidosta, järjestämällä liikuntaa, tukemalla liikunnallista seura- tai yhdistystoimintaa ja kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä eri toimialojen kesken.

Nuorisotoimi

Nuorisopalvelut tarjoavat ja luo edellytyksiä lasten ja nuorten kasvua, elämänhallintaa ja kansalaisvalmiuksia tukevalle vapaa-ajantoiminnalle sekä parantavat lasten ja nuorten elinoloja. Nuorisopalvelut turvaavat lasten- ja nuorten äänen kuulumisen kunnan päätöksen teossa.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Nuoriso- ja liikuntapalvelujen toiminnoista vastaavat liikunnanohjaaja, nuoriso-ohjaaja, liikuntapaikkahoitaja sekä vapaa-aikakoordinaattori. Toimintoja järjestetään yhteistyössä eri järjestöjen ja yhteisöjen kanssa oman kunnan lisäksi seutu- ja maakunnallisesti.

Kunnan nuorisotyöhön ja etsivään nuorisotyöhön kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut. Nuorisotyössä painotetaan terveiden elintapojen edistämistä. Liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot tukevat lasten ja nuorten hyvinvointia. Etsivän nuorisotyön kohderyhmä on alle 29-vuotiaat. Nuorille tarjotaan varhaista tukea ja ohjausta muun tuen piiriin. Tavoitteena on nuoren kasvun tukeminen ja osallisuuden vahvistaminen koulutuksessa tai työelämässä. Lisäksi tehtävänä on tuoda esille nuorten ääni palveluvajeista tai tukiverkoston rakoja, joista nuoret voivat pudota.

Liikuntapalvelut vastaavat ulko- ja sisäliikuntapaikkojen kunnossapidosta. Palveluja ostetaan kunnan tekniseltä toimelta ja ulkoisilta tuottajilta mm. kumppanuussopimuksilla. Liikuntapalvelut kehittävät ja järjestävät terveystoimintamahdollisuuksia sekä toiminnallaan ennaltaehkäisevät kuntalaisten liikkumattomuudesta aiheutuvia haittoja.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Terveiden elintapojen edistäminen		
Liikuntapaikkojen turvallisuuden parantaminen ja ylläpito	Turvallisuusasiakirjojen päivittäminen	Päivitettyjen asiakirjojen määrä
Lisätä nuorten liikunta mahdollisuuksia järjestämällä liikunnallisia nuorten iltoja	Tavoitteena järjestää liikunnalliset nuorten illat 6-8 kertaa vuoden aikana	Toteutuneet kerrat

Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen		
Koulunuorisotyön kehittäminen ja säännöllisen toiminnan vakioituminen kouluympäristössä	Nuoriso-ohjaaja on tukemassa nuorten osallisuutta, auttamassa nuorten äänen ja mielipiteiden esille tuloa kouluarjessa. Nuoriso-ohjaaja on tavoitettavissa yläkoululaisille ja lukiolaisille kerran viikossa koululla	Toteutuneet koulunuorisotyökerrat

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Liikunta ja ulkoilu					
nettokustannus €/asukas	89	110	107	114	119
myönnetyt avustukset €	5 199	6 334	7 550		
myönnetyt avustukset €/asukas	1,25	1,52	1,90		
Kuntosalikorttien varaukset (kävijätilastot Juliuksesta, kestoaltaan 1 vrk - 1 v)			551		
Nuorisotoimi					
nettokustannus €/asukas	32	37	21	26	29
tapahtumia, retkiä, lkm	11	16	13		

7.3.7. Varhaiskasvatus

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: varhaiskasvatuksen päällikkö

TOIMINTA-AJATUS

Varhaiskasvatus tarjoaa monipuolisia varhaiskasvatuspalveluita lapsiperheille ja vastaa lasten varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja erityisvarhaiskasvatuksen tarpeisiin sekä tukee perheitä kasvatustehtävässä ja vanhemmuudessa. Varhaiskasvatuksen kysyntään vaikuttavat perheiden yksilöllinen palvelutarve ja elämäntilanne, subjektiivinen päivähoito-oikeus, lastensuojelun ja erityisvarhaiskasvatuksen tarve sekä mahdollinen maahanmuutto. Varhaiskasvatuksen henkilöstöresurssit mitoitetaan lain määrämällä tavalla.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Varhaiskasvatusta tarjotaan Käenpesän ja Tikkanan päiväkodissa, ryhmäperhepäiväkotiki Keijukassa, Kemien esiopetuksessa sekä perhepäivähoitajien omissa kodeissa. Vuorohoitoa tarjotaan ryhmäperhepäiväkotiki Keijukassa. Varhaiskasvatusta ohjaavana asiakirjana on Tohmajärven kunnan varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatuksen toiminnan keskiössä on pedagogisesti painottuva opetus, kasvatustarve ja hoito. Kunnalla on velvollisuus järjestää esiopetusta kaikille 6-vuotiaille lapsille. Esiopetus on perheille maksutonta ja lapsen osallistuminen on velvoittavaa. Esiopetusta tarjotaan Maiju Lassilan koululla Kemien esiopetusryhmissä sekä Tikkanan päiväkodissa. Kunta järjestää ilmaisen kuljetuksen, jos matka esiopetukseen on vähintään kolme kilometriä. Esiopetuksessa noudatetaan Tohmajärven kunnan esiopetussuunnitelmaa. Tavoitteena on, että lapset omaksuvat esiopetuksen aikana perusopetukseen vaadittavat perustaidot ja -tiedot. Esiopetusta on noin 19 tuntia viikossa ja vähintään 700 tuntia lukuvuodessa. Esiopetukseen osallistuu 30 lasta ja varhaiskasvatukseen 74 lasta (raportti 09/2025). Kansaneläkelaitos myöntää lasten kotihoidontuen ja yksityisen hoidon tuen, jotka maksetaan varhaiskasvatuksen tulosalueen määrärahoista.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen		
Hyvinvointineuvola, yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.	Moniammatillisen hyvinvointineuvolan kokoukset säännöllisesti 1,5kk välein.	Toteutui/ ei toteutunut, kokouksia x kertaa.
Terveiden elintapojen edistäminen		
Lasten luontoliikunnan lisääminen varhaiskasvatussyksiköissä.	Luontoon suuntautuvia retkiä tehdään toimintayksiköissä vähintään 4x kuukaudessa.	Toteutui/ ei toteutunut, x kertaa kuukaudessa.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	467	497	497	512	524
lasten kotihoidontuki, 1 000 €	139	114	114	110	120
lapsia keskimäärin kotihoidontuen piirissä		45	38		
hoidettavia lapsia 31.12.	124	144	108	107	104
- josta esiopetuksessa	51	66	22	22	30
esiopetusryhmien lukumäärä	4	4	2	2	3
esiopetustuntien määrä	2 800	2 800	1 400	1 400	2 100

7.3.8. Keski-Karjalan Musiikkiopisto

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: musiikkiopiston rehtori, apulaisrehtori

TOIMINTA-AJATUS

Musiikkiopisto on taideoppilaitos, joka järjestää taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) mukaista tanssin sekä musiikin laajan oppimäärän opetusta. Opetuksessa noudatetaan valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita (Opetushallitus v. 2017), pois lukien avoin opetus, jonka tuottamiseen valtionosuutta ei voi käyttää. Opetus on kaikilla tasoilla tavoitteellista ja sillä tuetaan oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä yksilönä ja ryhmän jäsenenä.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Musiikkiopisto järjestää ja tuottaa laadukasta musiikin ja tanssin tavoitteellista opetustoimintaa pääasiassa sopimuskuntien lapsille ja nuorille, sekä vapaiden paikkojen puitteissa aikuisille. Erikoistumisalueita ovat taidemusiikki, bändi-/yhtyeopetus, pop/rock/jazz-musiikkiopetus, kansanmusiikki ja tanssin opetus.

Musiikkiopisto järjestää eri tilaisuuksiin ohjelmalvelua ja erilaista konserttitoimintaa seitsemällä eri paikkakunnalla. Oppilaitos tekee tiivistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen, koulun perusopetuksen, lukio-koulutuksen, sosiaalitoimen, neuvolapalveluiden, ikäihmisten palveluiden, seurakunnan sekä alueella toimivien eri yhdistysten kanssa.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö		
Musiikkiopisto tuottaa jokaiseen toimintakuntaansa vuosittain tapahtumia ja konsertteja ja mahdollisuuksien mukaan tekee yhteistyötä koulujen ja päiväkotien kanssa.	Jokaiseen toimintakuntaan toteutetaan erilaisia räätälöityjä kulttuuritapahtumia. Tavoitetaso: Toteutetaan vuoden aikana 2 tapahtumaa/toimintapaikkakunta.	Toteutettujen tapahtumien lukumäärä/toimintakunta.
Työpaikkojen ja yritysten määrän kasvu		
Avoimet työpaikat täytetään talousarvion puitteissa viipymättä heti työvoimatarpeen ilmetessä.	Työnantajamielikuvaa pyritään kehittämään siten, että avoimet työpaikat saadaan täytetyksi pätevällä henkilöstöllä mahdollisimman helposti. Tavoitetaso: Tavoitteena on, että keskimääräinen hakijamäärä avointa työtehtävää kohtaan ylittää vuoden 2025 tason.	Keskimääräinen hakijamäärä/avoin työpaikka.

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Valtionosuus	847 025	881 000	901 300	922 200	972 620
Oppilaspaikat:	323	322,5	318	318	318
Heinävesi	13	13	13	13	13
Kitee	90	90	90	90	90
Liperi	57	57	57	57	57
Outokumpu	35	35	35	35	35
Polvijärvi	40	40	40	40	40
Rääkkylä	35	34,5	30	30	30
Tohmajärvi	53	53	53	53	53
Henkilöstö, josta	48	47	43	42	41
viranhaltijaopettajat	16	16	13,4	15,4	15,2
tuntiopettajat	27	26	26	23	22
hallintohenkilöstö	5	5	3,6	3,6	3,8
Oppilaat 20.9.	631	628	606	606	582

7.4. Ympäristölautakunta

Rakennushankkeet toteutetaan vesi- ja viemärlaitoksen investointiohjelman mukaisesti. Jätevedenpuhdistamon rakentamisen valmistumisajankohta on 2026 vuoden lopussa.

Kiinteistöjen kunnossapidossa ja saneerauksissa toteutetaan toiminnan kannalta vain välttämättömät toimenpiteet.

Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun toimintoja on hankittu ostopalveluna Rääkkylän kunnalta. Yhteistyö on toiminut erinomaisesti. Hankinta jatkuu myös tulevana vuotena.

KÄYTTÖTALOUS (ulkoinen)

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT	1 690 908	912 133	1 107 243	1 239 000	1 359 800
MAKSUTUOTOT	37 328	31 133	27 192	30 200	25 600
TUET JA AVUSTUKSET	38 146	15 036	8 369	4 050	3 380
MUUT TOIMINTATUOTOT	801 560	728 911	858 512	852 650	589 000
TOIMINTATUOTOT	2 567 942	1 687 214	2 001 316	2 125 900	1 977 780
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-1 945 013	-787 971	-763 988	-760 213	-670 130
PALKAT JA PALKKIOT	-1 510 735	-642 406	-626 893	-624 311	-550 938
HENKILÖSIVUKULUT	-434 278	-145 565	-137 095	-135 902	-119 192
ELÄKEKULUT	-383 384	-122 563	-120 676	-118 482	-101 174
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-50 894	-23 002	-16 419	-17 420	-18 018
PALVELUJEN OSTOT	-883 544	-735 245	-723 902	-754 765	-853 934
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 162 193	-709 245	-776 126	-704 360	-744 730
AVUSTUKSET	-124 315	-129 564	-124 573	-128 000	-100 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-325 636	-57 822	-55 876	-31 590	-36 840
TOIMINTAKULUT	-4 440 701	-2 420 002	-2 444 465	-2 378 928	-2 405 634
TOIMINTAKATE*	-1 872 759	-732 788	-443 149	-253 028	-427 854

* Valtuustoon nähden sitova taso

KÄYTTÖTALOUSHMENOVERTAILU - YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Ulkoiset					
- toimintatuotot	2 567 942	1 687 214	2 001 316	2 125 900	1 977 780
- toimintakulut	-4 440 701	-2 420 002	-2 444 465	-2 378 928	-2 405 634
Ulkoisen toimintakate	-1 872 759	-732 788	-443 149	-253 028	-427 854
Sisäiset					
- toimintatuotot	1 859 375	1 077 971	1 000 382	896 617	911 230
- toimintakulut	-438 353	-394 935	-258 662	-213 165	-102 919
Sisäinen toimintakate	1 421 022	683 036	741 720	683 452	808 311
Toimintakate	-451 737	-49 752	298 571	430 424	380 457
Poistot ja arvonalentumiset	-1 376 855	-813 845	-986 934	-874 590	-845 720

7.4.1. Hallinto

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: lautakunnan jäsenet, tekninen johtaja

TOIMINTA-AJATUS

Huolehtia, suunnitella ja johtaa maankäytön suunnittelun valmistelua, kunnan toimesta tapahtuvaa talon- ja yhdyskuntatekniikan rakentamista, rakennuttamista sekä niihin liittyviä kunnossapito- ja käyttötehtäviä, yksityistielainsäädännön edellyttämiä kunnan tehtäviä, huolehtia kaavateiden kunnossapidosta, rakennusvalvonnasta sekä ympäristönsuojelusta ja metsäomaisuuden hoidosta, valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Kaavoituksessa toiminta perustuu kaavoituksen ohjaamiseen. Toteuttavana osapuolena kaavoituksessa on ulkopuolinen toimija esimerkiksi konsulttitoimisto. Kiinteistöjen ja infran kunnossapito tapahtuu osin omana työnä sekä myös ostopalveluja käyttäen. Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu toteutetaan ostopalvelun Rääkkylän kunnasta. Metsäomaisuuden hoitotyöt ja puukaupan kilpailutus toteutetaan ostopalveluna.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Kunnan omistama rakennuskanta Teknisen toimen hallinnassa olevien kiinteistöjen PTS-suunnitelmat.	Toteutettu vuoden 2027 loppuun mennessä. Vuoden 2026 aikana toteutettu 2/3-osa.	Toteutettujen suunnitelmien osuus kokonaismäärästä [%].

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	78	60	65	67	57
kokoukset kpl	11	10	11		
käsitellyt pykälät, kpl	161	155	150		
myönnetyt maa-ainesten ottoluvat	2	3	2		
voimassa olevat maa-ainesten ottoluvat	18	19	20		
myönnetyt ympäristöluvut	3	2	0		
voimassa olevat ympäristöluvut	39	39	37		

7.4.2. Tekninen toimi

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: tekninen johtaja

TOIMINTA-AJATUS

Yhdyskuntasuunnittelu

Toiminnallinen ja käyttökelpoinen maankäyttösuunnittelun ohjaus luo viihtyisän toimintaympäristön asumiselle ja yritystoiminnalle.

Liikenneväylät ja yleiset alueet

Toimivat liikenneyhteydet ja viihtyisiä ja houkutteleva asuinympäristö.

Palvelulaitokset

Konekeskus, jätehuolto ja kunnossapitopalvelut tuottavat teknisiä palveluita kuntalaisille ja kunnan sisäisille toiminnoille.

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Toiminnalla luodaan viihtyisiä ja turvallinen asuinympäristö. Rakentamiseen tarvittavien lupaprosessien tehokas ja nopea käsittely.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Yhdyskuntasuunnittelu

Toteuttaa kaavoitusta ja maankäyttösuunnittelua.

Liikenneväylät ja yleiset alueet

Huolehtii kaavateiden, puistoalueiden ja kunnan ylläpidettävien alueiden kunnosta.

Palvelulaitokset

Toteuttavat palveluita kuntalaisille ja kunnan sisäisille toiminnoille. Eko- ja SER-pistepalvelut tuottavat palveluita kuntalaisille ja korjaustoiminta ylläpitää kunnan hallinnoimia tiloja.

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Edistää hyödyllistä ja ympäristöön soveltuvaa rakentamista sekä kaavoituksen toteutumista, valvoo rakennetun ympäristön laatua ja maa-ainesten ottoa sekä ympäristönsuojelusta annettujen lakien ja asetusten sekä kunnassa annettujen ympäristön suojelua koskevien päätösten noudattamista käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Lisäksi rakennusvalvonta antaa puolueetonta jätevesineuvontaa haja-asutusalueella.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Työpaikkojen ja yritysten määrän kasvu		
Toteutetaan asemakaavojen päivitystarveselvitys.	Asemakaavojen päivitystarveselvitys toteutettu vuoden 2026 loppuun mennessä. Valmiusaste 100 %.	Valmiusaste [%]
Laadukkaat ja monipuoliset asuinvaihtoehdot		

Rakentamiseen liittyvien lupien käsittelyaika on 1 kk tai alle, mikäli lupahakemus on toimitettu sähköiseen järjestelmään.	Hakemuksista 95 % on käsitelty rakennusvalvonnan osalta kuukauden aikana hakemuksen saapumisesta järjestelmään.	Valmiusaste [%]
Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö		
Ympäristönsuojelun valvontaohjelman päivitys	Ympäristönsuojelun valvontaohjelma päivitetty, valmiusaste 100 %.	Valmiusaste [%]

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	95	96	114	132	120
kunnan kunnossapitämät kadut ja tiet 31.12., km	25	25	25		
kunnan kunnossapitämät kevyen liikenteen väylät 31.12., km	7,86	7,86	7,86		
kunnossapitoavustetut tiet, km	303	302	304		
yksityisille maksetut kunnossapitoavustukset, 1.000 €	125	125	125		
yksityisille maksetut harkinnanvaraiset peruskorjausavustukset, 1.000 €	0	0	0		
rakennettujen ja hoidettujen puistojen pinta-ala, ha	6	6,5	6		
traktorin käyttötunnit	1 201	1 010	703		
ekopiste, kpl	7	7	7		
kartongin- ja paperinkeräyskontti, kpl	2	2	2		
paperinkeräyskontti, kpl	6	6	6		
SER- ja pienmetallin keräyspiste, kp	1	1	1		
vaarallisen jätteen vastaanottopiste, kpl	1	1	1		
kesäasukkaiden jäteastiat, kpl	4	4	4		
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu myönnetyt rak.koskevat luvat	62	77	41		
muut ilmoitukset (maaperän suojelu)	18	31	13		
käsitellyt meluilmoitukset	2	1	3		

7.4.3. Vesihuoltolaitos

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: kuntatekniikan päällikkö

TOIMINTA-AJATUS

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on huolehtia vesihuoltolain mukaisesti toiminta-alueellaan puhtaan talousveden hankinnasta ja toimittamisesta sekä jätevesien poisjohtamisesta ja puhdistuksesta ympäristöluvan mukaisesti.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Tohmajärven kunnan vesilaitos toimittaa vettä n. 3100 asukkaalle. Vesilaitoksella on vesiverkosta n. 370 km ja viemäriverkosta n. 168 km. Vedenpuhdistamo sijaitsee Kemien kylän läheisyydessä. Toimintaan liittyy myös erilaiset verkoston kunnossapitotehtävät sekä investointiluontoiset saneeraustehtävät. Jätevedenpuhdistamon rakennushanke valmistuu loppuvuodesta 2026.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Houkutteleva ja viihtyisä asuin-, palvelu- ja elinympäristö		
Vesihuollon jatkuvuus, suunnitelmallisuus ja ennakoitavuus, vesilaitos	Vesihuollon kehittämis- ja omaisuudenhallintasuunnitelma laadittu. Tavoitteena 2025 valmiusaste 50 % ja 2026 100 %	Valmiusaste [%].
Vesihuollon jatkuvuus, suunnitelmallisuus ja ennakoitavuus, viemärlaitos	Vesihuollon kehittämis- ja omaisuudenhallintasuunnitelma laadittu. Tavoitteena 2025 valmiusaste 50 % ja 2026 100 %	Valmiusaste [%].

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	-37	-29	-66	-79	-70
verkkoon pumpattu vesimäärä, 1.000 kuutio		263	281		
verkkoon pumpattu vesimäärä/asukas, kuutio		63	71		
laskutettu vesimäärä 1.000 kuutio	242	210	215		
verkkoon liittyneet kiinteistöt, lkm	1 538	1 533	1 527		
vesijohtoverkoston pituus, km	366,7	368,4	366,7		
vastaanotettu jätevesimäärä, 1.000 kuutio	251	305	235,7		
vastaanotettu jätevesimäärä/asukas, kuutio		73	59		
laskutettu jätevesimäärä, 1.000 kuutio	125	103	106		
jätevesiverkkoon liittyneet kiinteistöt, lkm	946	943	941		
viemäriverkoston pituus, km	165,3	167	165,3		
- josta viettoviemäriä, km	58	58	58		
- josta paineviemäriä, km	107,3	109	107,3		
jätevedenpuhdistamo, kpl	1	1	1		
jätevedenpumppaamo, kpl	102	101			

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	LTK 2026
LIIKEVAIHTO	893 965	829 272	881 633	908 482	959 480
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	497	0	429	0	0
MUUT TUET JA AVUSTUKSET	0	0	167	0	1 050
MATERIAALIT JA PALVELUT	-462 419	-486 237	-402 664	-400 045	-482 114
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-157 875	-162 160	-197 478	-151 727	-176 169
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-157 875	-162 160	-197 478	-151 727	-176 169
PALVELUJEN OSTOT	-304 544	-327 077	-205 186	-248 318	-305 945
HENKILÖSTÖKULUT	-227 933	-186 551	-190 711	-192 779	-206 069
PALKAT JA PALKKIOT	-184 751	-151 441	-156 042	-157 936	-168 697
HENKILÖSIVUKULUT	-43 181	-35 109	-34 669	-34 843	-37 372
ELÄKEKULUT	-36 908	-29 842	-30 517	-30 358	-31 720
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-6 273	-5 268	-4 152	-4 485	-5 652
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-187 646	-195 519	-218 161	-237 320	-238 480
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTO	-187 646	-195 519	-218 161	-237 320	-238 480
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-17 040	-39 596	-27 383	-8 985	-3 370
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHT.	-575	-78 631	43 311	69 353	30 497
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-34 990	-33 573	-30 569	-30 565	-30 565
MUUT RAHOITUSTUOTOT	88	0	0	0	0
MUILLE MAKSETUT KORKOKULUT	-4 516	-3 011	0	0	0
KORVAUS PERUSPÄÄOMASTA	-30 562	-30 562	-30 562	-30 565	-30 565
MUUT RAHOITUSKULUT	0	0	-7	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-35 565	-112 204	12 742	38 788	-68

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA	151 584	83 315	230 474	276 108	238 412
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-575	-78 631	43 311	69 353	30 497
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	195 519	187 646	218 161	237 320	238 480
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-34 990	-33 573	-30 569	-30 565	-30 565
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-497	0	-429	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-590 375	-561 681	-478 571	-428 000	-425 000
INVESTOINTIMENOT	-594 891	-561 681	-481 094	-428 000	-425 000
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	4 516	0	2 523	0	0
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-438 791	-478 365	-248 097	-151 892	-186 163
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS MUILTA	-75 265		-37 600	0	0
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS KUNNALT	0	605 279	377 002	0	0
LYTYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS MUILTA	100 824	-100 824	0	0	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	1 749	9 41	20 641	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS KUNNALT	875	0	0	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUILTA	122 212	-35 348	-111 947	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	150 394	479 049	248 097	0	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	-288 398	684	0	-151 892	-186 163

7.4.4. Tila- ja vuokrauspalvelut

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: tekninen johtaja

TOIMINTA-AJATUS

Teknisen toimen hallinnoimien tilojen ylläpito sekä kiinteistöjen kehittäminen kiinteistöstrategian mukaisesti.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Tila- ja vuokrauspalvelut ylläpitää kunnan omistamia toimitiloja. Yritys- ja liiketilojen osalta taloudellinen vastuu on kehittämispalveluilla. Asuntojen vuokraus tapahtuu kunnan omistaman vuokratyöyhtiön toimesta. Kiinteistönhoidon henkilöstö ylläpitää kiinteistöjä huolto-ohjelmien mukaisesti. Kunnostustöitä ostetaan tarvittaessa myös ulkopuolisilta toimijoilta.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Kunnan omistama rakennuskanta		
Käyttäjätyytyväisyyskysely kunnan toimipisteissä työskentelevien työolosuhteiden kartoittamiseksi. Terveet ja turvalliset työskentelyolosuhteet.	Asiakastyytyväisyys 80 % tai yli.	Asiakastyytyväisyys kyselyn perusteella [%].
Palvelupyynnön vasteaika on alle kaksi vuorokautta toimenpiteitä vaativassa, tehtävä alueeseen kuuluvassa tehtävässä. Edellyttää ettei toimenpide vaadi materiaalitilauksia tai kolmannen osapuolen suorittamia tehtäviä.	Vasteaika on alittunut 80 % toimenpiteissä.	Toteuma [%]

TULOSALUEEN SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
nettokustannus €/asukas	-49	-116	-161	-182	-135
kiinteistöt	15	13	13		
lämmin tila, neliö	19 252	18 425	18 425		
kylmä tila, neliö	2 647	2 444	2 396		
lämmin tila, kuutio	83 358	80 931	80 931		
kylmä tila, kuutio	9 410	8 896	8 752		
kunnan suoraan omistamien asuntojen lkm	23	8	8		
kunnan suoraan omistamien asuntojen huoneistoala	769	409	409		
kunnan omistamien osakehuoneistojen lkm	8	0	1		
kunnan määräysvallassa olevat osakehuoneistot, lkm	199	219	201		
kunnan suoraan omistamien asuntojen vuokratulot, 1.000 €	217	28	25		
kunnan suoraan omistamien asuntojen käyttöaste-%	87	72	65		

7.4.5. Maa- ja metsätalous

YLEISTIEDOT

Tilivelvollinen: Lautakunnan jäsenet, tekninen johtaja

TOIMINTA-AJATUS

Hoitaa kunnan metsäomaisuutta taloudellisesti kestäväen kehityksen mukaisesti.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Huolehtia metsänhoitoon liittyvien metsäsuunnitelman mukaisten töiden toteutumisesta yhdessä sopimus Kumppaneiden kanssa. Toteuttaa puukaupat suunnitelmallisesti.

TULOSALUEEN TAVOITTEET

Painopiste ja tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Metsäomaisuuden hoitaminen metsäsuunnitelman mukaisesti		
Metsänhoitotöiden seuranta	Kuluvan vuoden hoitotöiden tarkastuksista on tehty 80 % mittayksikkönä hehtaari.	Toteuma [%]
Tasapainossa oleva kuntatalous		
Korjuusuunnitelman laatiminen vuosille 2026-2030.	Suunnitelma laadittu, valmiusaste 100 %.	Toteuma [%]

8. TOHMAJÄRVEN KUNNAN PÄÄSTÖVÄHENNYSSUUNNITELMA VUODELLE 2026

Taustaa

Tohmajärvi on liittynyt Hinku-verkoston vuonna 2014. Hinku-verkosto on ilmastonmuutoksen edelläkävijöiden verkosto, jonka jäsenkunnat ovat valtuuston päätöksellä sitoutuneet tavoittelemaan 80 % päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Liittyessään Hinku-verkoston kunta sitoutuu ottamaan kasvihuonekaasupäästöt huomioon kaikessa merkittävässä päätöksenteossään ja sitoutuu Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen toimenpiteisiin ja tavoitteisiin.

Hinku-verkoston kuuluvan kunnan velvollisuuksiin kuuluu laatia vuosittain hillintätoimien suunnitelma, joka osoittaa, millä toimenpiteillä ja investoinneilla kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään koko kunnan alueella.

Kunnalle laaditaan vuosittain suunnitelma päästöjä vähentävistä investoinneista. Investoinnit hyväksytään seuraavan vuoden talousarviossa. Suunnitelma sisältää suunnitellut investoinnit sekä keinoja asukkaiden ja paikallisten yritysten aktivoimiseen. Kunnan alueella toteutuneet merkittävimmät hillintätoimet kootaan vuosittain ja julkaistaan kunnan verkkosivuilla sekä Energialoikka-verkkopalvelussa. Toimenpiteisiin liitetään mahdollisuuksien mukaan saavutetut päästövähennykset. SYKE voi tarvittaessa täydentää tiedot Energialoikkaan.

Kunnan henkilöstölle ja kunnanvaltuustolle tiedotetaan vuosittain hankkeen saavutuksista. Alueen asukkaille, yrityksille sekä maa- ja metsätalousyrittäjille viestitään ilmastonmuutoksen hillinnän mahdollisuuksista. Hillintätoimet voivat olla esimerkiksi strategisia tavoitteita, energiatehokkuutta edistäviä ja päästöjä vähentäviä toimenpiteitä investointiohjelmassa, kaavoitukseen liittyviä ja joukkoliikennettä kehittäviä suunnitelmia.

Tavoitteet

Tohmajärven kunta on Hinku-verkoston liittyessään sitoutunut tavoittelemaan 80 %:n päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.

Lisäksi Tohmajärven kunta on mukana kunta-alan vapaaehtoisessa energiatehokkuussopimuksessa (KETS). Liittyessään sopimukseen kunta asettaa ohjeellisen energiamääräisen (MWh) tehostamistavoitteen kaudelle 2017–2025 sekä vuodelle 2025 energiansäästötavoitteen, joka vastaa 7,5 % sen energiankäytöstä. Tohmajärven energiamääräinen tehostamistavoite sopimuskaudella on 879 MWh.

Tohmajärvi on sitoutunut Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelman 2030 tavoitteisiin ja osallistunut ohjelman ja sen toimenpidesuunnitelman laadintaan. Ohjelman päätavoitteena ja visiona on, että Pohjois-Karjala on ilmastokestävyiden edelläkävijä vuoteen 2030 mennessä. Ilmasto- ja energiaohjelma esittelee maakunnalle tärkeitä ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen tavoitteita. Ohjelma toteuttaa alueellisesti EU:n ja Suomen ilmasto- ja energiatavoitteita.

Tohmajärven kunnan ilmastosuunnitelma on laadittu vuosille 2024-2028 ja se on hyväksytty kunnanvaltuustossa 24.02.2025 § 6. Ilmastosuunnitelma on strateginen asiakirja, joka määrittelee kunnan tavoitteet, toimenpiteet ja toimintamallit päästöjen vähentämiseksi, ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja

sopeutumiseksi sen vaikutuksiin. Tohmajärven kunnan ilmastosuunnitelma asettaa tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

Suomen ympäristökeskus (Syke) laskee vuosittain käyttöperusteisten ilmastopäästöjen määrän kaikille Suomen kunnille. Viimeisimmät vahvistetut päästötiedot ovat vuodelta 2022.

Taulukkoon on koottu Tohmajärven kunnan suurimpien päästösektoreiden tiedot seurannan aloitusvuodesta 2007 vuoteen 2022. Taulukko on jaettu kahteen osaan: kokonaispäästöt (kt CO₂e) ja päästöt asukasta kohden (t CO₂e). Päästöt on ilmoitettu tuhansina hiilidioksidiekvivalenttitonneina (kt CO₂e). Hiilidioksidiekvivalentti on kasvihuonekaasupäästöjen yhteismitta, jonka avulla voidaan laskea yhteen eri kasvihuonekaasujen päästöjen vaikutus kasvihuoneilmiön voimistumiseen.

Tohmajärven kasvihuonekaasupäästöt

Päästöt asukasta kohden

	kt CO ₂ e	kt CO ₂ e	Muutos (%)	t CO ₂ e / asukas	t CO ₂ e / asukas	Muutos (%)
Tohmajärvi, Hinku-laskenta	2007	2022	2007–2022	2007	2022	2007–2022
Kulutussähkö	6,7	1,9	-71,2	1,3	0,5	-63,7
Sähkölämmitys	5,1	1,6	-68,8	1,0	0,4	-60,7
Kaukolämpö	6,3	5,8	-8,9	1,2	1,4	14,7
Öljylämmitys	2,8	1,4	-49,0	0,5	0,3	-35,7
Muu lämmitys	2,6	2,6	-0,2	0,5	0,6	25,7
Teollisuus	0,5	0,2	-58,3	0,1	0,0	-47,5
Työkoneet	7,2	6,7	-7,1	1,4	1,6	17,0
Raideliikenne	3,1	0,5	-83,3	0,6	0,1	-79,0
Tieliikenne	16,1	9,1	-43,2	3,1	2,2	-28,5
Vesiliikenne	0,1	0,1	-34,9	0,0	0,0	-18,1
Maatalous	36,7	36,9	0,6	7,0	8,9	26,6
Jätteiden käsittely	3,4	2,1	-37,9	0,6	0,5	-21,8
F-kaasut	1,8	0,8	-55,9	0,3	0,2	-44,0
Päästöhyvitykset	0,0	0,0		0,0	0,0	
Yhteensä	92,3	69,7	-24,5	17,6	16,8	-4,9

Vuonna 2007 Tohmajärven kokonaispäästöt olivat 92,3 kt CO₂e. Seurantavuonna 2022 kokonaispäästöt olivat 69,7 kt CO₂e, eli Tohmajärven kasvihuonekaasupäästöt ovat vuoteen 2022 mennessä laskeneet 25 %. Päästöjä tulee vähentää nykytasosta 55 %, jotta 80 %:n päästövähennystavoitteeseen päästään vuoteen 2030 mennessä.

Päästöjä vähentävät investoinnit

Hinku kriteerien mukaisesti kunnalle laaditaan vuosittain suunnitelma päästöjä vähentävistä investoinneista. Investoinnit hyväksytään seuraavan vuoden talousarviossa. Tohmajärven kunnan päästöjä vähentävät investoinnit vuodelle 2026 on koottu taulukkoon.

Tohmajärven kunnan päästöjä vähentävät investoinnit vuodelle 2026

Toimenpide	Selite	Toimenpiteen vaikutus	Resurssit ja vastuutaho
Energiatehokkaammat ja automatisoidut talotekniset laitteet	Terveyskeskuksen ja liikuntahallin IV-korjaus, suunnittelu Troikka talotekniikan kunnostus, suunnittelu	Energiatehokkaat laitteet pienentävät energiankulutusta, tuottavat taloudellisia säästöjä ja vähentävät päästöjä.	Resurssit: talousarvio Vastuutaho: tekninen toimi
Toimitilojen ja kiinteistöjen tehokas käyttö	Terveyskeskuksen toimitilaratkaisun suunnittelu ja muutokset	Keskitetään toiminnot uudempiin ja energiatehokkaampiin kiinteistöihin. Luovutaan vajaakäyttöisistä tai huonokuntoisista tiloista ja kiinteistöistä kiinteistöstrategian mukaisesti.	Resurssit: talousarvio Vastuutaho: tekninen toimi
Energiatehokas rakennuskanta	Uuden jätevedenpuhdistamon rakentaminen 2025-2026	Energiatehokkaat rakenteet ja -laitteet pienentävät energiankulutusta, tuottavat taloudellisia säästöjä ja vähentävät päästöjä.	Resurssit: talousarvio Vastuutaho: tekninen toimi
Valaistuksen vaihtaminen LED-tekniikkaan	Katuvalot, Kauppakadun valaisintolppien uusinta	LED-lamput kuluttavat jopa 80 % vähemmän energiaa, kuin hehkulamput ja loisteputket. Energiatehokkuuden lisäksi LED-lamppujen käyttöikä on huomattavasti perinteisiä lamppeja pidempi.	Resurssit: talousarvio Vastuutaho: tekninen toimi